

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**KKTC İLKÖĞRETİM 5. SINIF YABANCI DİL DERS KİTABININ İÇERİK
VE GÖRSEL AÇIDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Berkay TÖMAY

**Lefkoşa
Ocak, 2021**

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**KKTC İLKÖĞRETİM 5. SINIF YABANCI DİL DERS KİTABININ İÇERİK
VE GÖRSEL AÇIDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Berkay TÖMAY

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN

**Lefkoşa
Ocak, 2021**

Onay

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,
Berkay TÖMAY'ın "KKTC İlköğretim 5. Sınıf Yabancı Dil Ders Kitabının
İçerik Ve Görsel Açından İncelenmesi" başlıklı tezi Ocak 2021 tarihinde aşağıda
imzaları bulunan jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda
YÜKSEK TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Adı – Soyadı	İmza
Başkan : Doç. Dr. Umut AKÇIL
Üye : Yrd. Doç. Dr. Funda GEZER FASLI
Üye : Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN (Danışman)

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2021

Prof. Dr. K. Hüsnü Can Başer
Lisansüstü Eğitim Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Berkay TÖMAY

Önsöz

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, yüksek lisans programının gereği olarak hazırlanan bu araştırmanın amacı KKTC İlköğretim 5.Sınıf İngilizce ders kitabının içerik ve görsel açıdan incelenmesidir.

Çalışmamın her anında bana destek veren her daim yanımda olan, yüksek lisans programına başladığım ilk günden itibaren yol gösteren ve örnek aldığım değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN'e teşekkür ediyorum.

Berkay TÖMAY

Özet

KKTC İlköğretim 5. Sınıf Yabancı Dil Ders Kitabının İçerik Ve Görsel Açıdan İncelenmesi

TÖMAY Berkay

Yüksek Lisans, Eğitimi Program ve Öğretimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN

Ocak, 2021 93 Sayfa

Bu araştırmada KKTC’de okutulan 5. Sınıf İngilizce ders kitabı görsel tasarım ilkeline uygunluk ve içerik unsurlarına uygunluğu bakımından incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır. Evrenini ise KKTC ilköğretim okullarında okutulan 5. Sınıf İngilizce ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırmada iki form kullanılmıştır. Bu formlardan biri, görsel tasarım formu olan, “Ders Kitaplarına Yönelik Görsel/Grafik Tasarım İlkeleri Formu” Alpan (2004) ve içerik analizi formu olarakta “İçerik Analizi Değerlendirme Formu” Kutlu (2007) kullanılmıştır. Kullanılan iki formda ki “Evet” için 2 puan, “Kısmen” için 1 ve “Hayır” için ise 0 puan olarak hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler 1-10 arasında puntlama yapılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucundan elde edilen verilere bakıldığı zaman 5. Sınıf İngilizce ders kitabı içerik ve görsel açıdan yüksek oranda uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, Ders Kitabı, İçerik Analizi, Görsel Tasarım.

Abstract**Examining the English Course Book of Grade 5 Primary School of Trnc in
Terms of Content and Visual Design****TÖMAY Berkay****Master Program, Department of Curriculum and Instruction****Supervisor: Doç. Dr. Çiğdem HÜRSEN****January, 2021 93 Pages**

In this research, it is aimed to evaluate the conformity of the 5th grade English course book taught in TRNC to the visual design principles and to examine them in terms of content elements. The research was carried out in the survey model and its 5th grade English course book, which is currently being taught in the TRNC, is the most important. In the research, visual design scale “Graphic / Visual Design Principles for Course Book Form” was taken by Alpan (2004) and “Graphic Content Analysis Rating Form” Kutlu (2007) was used as the content analysis scale. Scoring of the scales was calculated as “Yes”, 2 points, “Partial” , 1 point and “No” option was calculated as 0 point. The data obtained from the study were evaluated and scored between 1-10. According to the results of the evaluation of Grade 5 English course books in terms of Visual Design Principles Scale and Content Analysis, it has been concluded that the book complies with the high level.

Keywords: Turkish Republic of Northern Cyprus, English, Course Book, Content Analysis, Visual Design.

İçindekiler

Onay	1
Önsöz	3
Özet	4
Abstract	5
İçindekiler	6
Tablolar Listesi.....	8
Şekiller Listesi.....	9

BÖLÜM I

Giriş.....	10
Problem Durumu	10
Araştırmanın Amacı	14
Araştırmanın Önemi	14
Tanımlar.....	15
Sınırlılıklar.....	15
Kısaltmalar	16

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve Ve İlgili Araştırmalar.....	17
Eğitim Programı.....	17
Öğretim Programı	18
Program Geliştirme	19
Yabancı Dil Öğretimi	22
Kritik Dönem Hipotezi (The Critical Period Hypothesis)	24
Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	25
Dil Ve Teknoloji	26
Değerler	29
Kültür	29
Ders Kitaplarının Öğretim Alanındaki Yeri.....	32
Ders Kitaplarının Avantajları.....	34
Ders Kitaplarının Önemli Noktaları.....	35

Ders Kitaplarında Dil Ve Anlatım	35
Ders Kitaplarında Görsellik	36
İlgili Araştırmalar	37

BÖLÜM III

Yöntem.....	44
Araştırmanın Modeli	44
Çalışma Grubu	44
Veri Toplama Aracı.....	44
Verilerin Toplanması.....	45
Verilerin Analizi.....	45

BÖLÜM IV

Bulgular Ve Yorumlar.....	47
---------------------------	----

BÖLÜM V

Tartışma.....	63
---------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler.....	67
Sonuçlar	67
Öneriler	68
Kaynakça.....	70
Ekler	70

Tablolar Listesi

Tablo 1: Teknoloji Türleri Ve Becerileri	28
Tablo 2: 5. Sınıf İngilizce Ders Kitabının Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluk Formuna İlişkin Uzmanların Cevaplar.....	46
Tablo 3: 5. Sınıf İngilizce Ders Kitabının İçerik Analizine İlişkin Uzmanların Cevapları	58

Şekiller Listesi

Şekil 1. 5. Sınıf Ders Kitabı Sayfası	54
Şekil 2. 5. Sınıf Ders Kitabı Örnek Ünite Giriş Sayfası.....	55
Şekil 3. 5. Sınıf Ders Kitabı İçindekiler Bölümü	55
Şekil 4. 5. Sınıf Ders Kitabı Kapağı.....	56
Şekil 5. 5. Sınıf Ders Kitabı Sayfa Tasarım Örneği.....	57

BÖLÜM I

Giriş

Problem Durumu

Sosyal bir varlık olan insan, tabiatı gereği topluluk halinde yaşar. Sahip olduğu duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşma ihtiyacı duyar. Varoluşlarından itibaren çevreleriyle iletişime geçen ve kendi aralarında oluşturdukları gizli bir ilişkiyle dilleri yaratmışlardır. Kurdukları ilişkiler neticesinde toplulukları oluşturmuşlardır. Kurdukları topluluklarda yarattıkları kültürlerini genişletmek ve yeni kültürlerle etkileşime geçmek için farklı dilleri kullanmaya başlamışlardır (Ergin, 1997; Arslan ve Akbarov, 2010).

Toplumlar arası sınırların kalktığı, kültürlerin bir biriyle daha hızlı etkileşimde bulunup birlikte yaşadığı küreselleşen dünya da, iletişimi ihtiyacı hızla artmış ve bir yabancı dil öğrenme ihtiyacı yerini birden çok dil öğrenmeye doğru ivme kazanmıştır. Buna bağlı olarak, çağımızın ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, yeni yöntem ve yaklaşımların geliştirilmesi konusunda büyük bir çalışma yapılmaktadır (Buttjes, 1991; Çelik ve Erbay, 2013; Günday, 2013).

Dil ve kültürü bir birinden ayrı tutmak mümkün değildir. Dili, kültürün taşıyıcısı olan bir araç olarak görebiliriz, dilin oluşumuna kaynaklık eden kültür, dil kullanımında anlam veren olgudur. Yabancı dil ise kendi kültürümüz dışında kalan toplulukların yaşamın biçimlerine, düşüncelerine ve iç sistemlerine kadar kültürel yapılarını tanımada kullandığımız bir araçtır. Birçok farklı kültürü bilmemize ve aşına olmamıza yardımcı olmaktadır. Diğer bir açıdan İngilizce, dünya daki ortak iletişim dili (linguas franca) ve küresel bir dil olarak kullanılmaktadır (Tran ve Duong, 2018).

Dünya vatandaşlığının hızla önemini artırmasıyla, yabancı dil özellikle İngilizceye olan ilgi artmaktadır. Dünya daki değerler ulaşmak, ilgi duyulan ve uzmanlaşılacak istenen alanlarda alanyazın taraması yapılmak için dilin önemi ortaya çıkmaktadır (Barın, 1997). Dil bakımından zengin bir kıta olan Avrupa vatandaşlarının en az üç yabancı dil bilmelerini ve bu dilleri günlük hayatlarında kullanmaları gerektiği üzerinde durmaktadır. Yabancı dil, diğer topluluklarının kültürlerini, bilimsel çalışmalarını ve teknolojilerini anlamak için kullanılan bir araçtır. Bu nedenden dolayı farklı ülkelerle iletişime geçebilmek için ve dünyaya

yakından takip edebilmek için en az bir yabancı dil bilmek bir gereklilik değil zorunluluk konumuna gelmektedir (Demirel, 2005).

İngilizcenin ortak dil olarak dünya da yaygınlaşmasına neden olan etkenlerin başında, İngilizcenin pazarda olan üstünlüğü, temel yapıdaki dilbilgisi yapısının kolay ve hızlı öğrenilebilir olması, statü olarak zenginlik ve gelişime katkı sağladığı olarak ortaya çıkmaktadır (Neuer, 2002). Küreselleşmeyi kendilerine birinci amaç olarak belirleyen ülkeler, eğitimde çocuklara erken yaşta yabancı dil eğitiminde önem vermektedir. Bu da ülkenin dünyaya daha hızlı bir şekilde açılmasına yardımcı olmaktadır.

Yabancı dil öğrenimin okul öncesi ve ilkökul dönemlerinde 3 kademe şeklinde oluştuğunu vurgulanmıştır. Birinci kademe, 60'lı yıllarda etikleri görülmüş ama çok az ülkede izlerine rastlanmış, 70'lerin ortalarına gelince etkisini yitirmiştir. İkinci kademe, 1980'lerin ortasında 1990'ların başlarında dünya daki ülkeleri kapsayacak şekilde olmuştur. Üçüncü kademe ise Asya ülkelerinde (Çin, Güney Kore, Tayvan ve Hindistan) erken yaş olarak ifade edilen grupta İngilizce eğitime başlanmış ve hala daha devam etmektedir (Johnstone, 2009).

Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu dönemiyle yabancı dil eğitiminin ilk adımları atılmıştır. Yabancı dil eğitimi ilk olarak medreselerde Arapça eğitimiyle ve ardından farklı okullarda Rumca, İngilizce, Bulgarca, İtalyanca, Fransızca ve Almanca gibi dillerde öğretime yer verilmiştir; yinede Osmanlı döneminde tam anlamıyla başarılı bir yabancı dil eğitimi yapılamamıştır (Ergin, 1977). Osmanlı'nın son yıllarında Fransızca başta olmak üzere yabancı dil eğitimi Lisan Mekteplerin'de vermeye başlanmıştır. Bu mekteplerin dışında; Robert Kolejin'de İngilizce, Galatasaray Lisesin'de ise Fransızca dilleri öğretilmeye başlanmıştır (Akdoğan, 2010). Türkiye'de İngilizcenin yıllar içinde yabancı dil olarak etkisinin artması Fransızcanın etkisini kaybetmesine sebep olmuştur. Bunun en büyük sebepleri arasında, Türkiye'nin NATO üyeliği ve Avrupa Birliği'ne katılmasının gündeme gelmesiyle İngilizcenin etkisi gün geçtikçe artmıştır (Demirpolat, 2005).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetin'de eğitim gören öğrencilerin gerek ülke sınırları içerisinde, gerek yurtdışında iş bulma olanaklarını artırmak, yükseköğretime geçişi kolaylaştırmak amacıyla İngilizce eğitimin yanında ikinci yabancı dil olarak Almanca ve Fransızca eğitimide verilmektedir. Yabancı dil (İngilizce) eğitimi ilkökul 3. sınıfta başlayıp, lise 12. sınıfta son bulmaktadır. Lise eğitimini tamamlamış bir öğrencinin Avrupa standartlarında B2 seviyesinde İngilizce

yeterliliğine sahip olması hedeflenmektedir. Dil eğitiminin dilbilgisinden çok iletişim becerilerini geliştirmesi ve kullanması hedef alınmaktadır. Dil eğitiminde amaç, öğrenim görmekte olan kişilerin çevrelerini daha iyi anlayıp farklı bakış açıları kazandırılması, kültürel olarak ilerleme sağlamak, araştırmacı bireyler yetiştirmek, farklı dillere ait eserleri orijinal hallerini anlayabilme, teknolojik araçlar yardımıyla yabancı dildeki kaynaklardan faydalanmak ve farklı dilleri konuşan kişilerle iletişim kurabilmek ve çok kültürlü bireyler ortaya çıkarılma hedeflenmektedir (mebnet.net, 2015). Yabancı dile verilen önemin artmasının yanında Sınıf içinde eğitimi verimli sağlamak için yararlı dil politikaları geliştirmek zorluluk haline gelmiştir (Enever ve Moon, 2009).

Yabancı dil öğretiminde yöntemlerin hiç biri tek başına yararlı bir yöntem olarak düşünülmemelidir. Bunun nedeni, dil öğretimini yapan öğretmenlerin özellikleri, öğretimin yapıldığı çevrenin özellikleri (kültür, ekonomik, konuşulan diller ve sosyal özellikleri vb.) gibi farklılıklardan dolayı tek bir yöntemle yabancı dil eğitimi mümkün değildir (Can ve Can, 2014). Bunun başlıca sebepleri arasında, dilin tek bir yapıda olmasından değil, becerilerin birleşiminden bir araya gelmesinden kaynaklanmaktadır.

Sınıf ortamında öğrenimi güçlendirmek ve öğrencide kalıcılığı sağlamak adına öğretmenler birçok materyallerden yararlanmaktadır. Bunların en başında ders kitapları gelmektedir. Ders kitapları eğitim programı kapsamında hazırlanıp, hedeflenen konular çerçevesinde öğrenciye bilgi kaynağı olan öğretici eğitim aracıdır (Güneş ve Ünsal, 2004). Ders kitapları öğrenciler kadar öğretmenler içinde oldukça önemli bir araç olarak görülmektedir. Öğretmenleri, hedefledikleri noktaya müfredat sınırları içerisinde onları götüren ve ellerinde güçlü bir görsel kaynak olmasından dolayı oldukça önemlidir (Demirel, 1999).

Ders kitapları, eğitim materyalleri arasında yazınsal olanlardandır. Bundan kaynaklı olarak, eğitim alanının vazgeçilmezlerinden biri olmuştur. Genel yapı olarak, bilgiyi tek bir materyal olarak artırarak ilerlemesi ve ilerledikçe de var olan bilgiyi tekrarlayıcı bir yapıdadır. Bu sebepten, toplum içerisinde de oldukça büyük bir öneme sahiptir (Küçükahmet, 2011). Ders kitapların başlıca özelliği arasında, içerisinden yer alan bilginin herkes tarafından kabul edilmiş olması ve doğruluğunun onaylanması olmaktadır (Kula, 1988). Ek olarak, öğretilecek olan bilgiyi hızlı ve sistemli bir şekilde öğrenciye aktarması ve aktardığı bu bilgiyi ilerleyen bölümlerde uygulama şansı vermesi de diğer önemli noktalarından biridir (Yalçın, 1994). Şu

anda, dünyamızda hızlı bir gelişim gösteren teknolojik imkanlardanda yararlanılsa da, ders kitabının önemini kaybetmesine neden olmamıştır (Aslan, 2010).

Öğretmenlere bir kılavuz gibi yol veren bu ders kitapları, süreci yararlı yürütmenin yanında, öğrencilere konu başında hangi düzeyde olduklarını gösteren hem de konu sonunda ölçme ve değerlendirme yapmasıyla kazandıklarını gösteren bir yapıdadır (Kaptan, 1999).

Ders kitapları, eğitim içinde tamamlayıcı ve rehberlik yapıcı bir rolde görev yapmaktadır (Tutsak ve Batur, 2011). Ders kitapları, önceden belirlenmiş kriterlere göz önünde bulundurularak yapılan çalışmalar sonucunda belirlenen kitaplar olup, belli yaş gruplarında ki öğrencilere ve ilgili öğretmenlere kullanılmak için sunulmaktadır (Oğuzhan, 1993). Bunların yanında, derse ait bölümlerin belirlenmesinde, düzenlenmesinde ve ünite sonrasında hedeflenen kazanımların değerlendirmesinde ve öğrenme sürecine şekil vermekte ders kitapları büyük bir rol oynamaktadır (Kast ve Gerhard, 1994). Ders kitaplarının sadece öğrenci ve öğretmen odaklı olmasını düşünmek yanı sıra, aynı zamanda okul dışında velilere dersin ilerleyişini ve çocuklarının gelişimini gözlemlemesinde büyük bir kaynak olmaktadır (Güneş, 2002).

Okullarda kullanılmak üzere seçilen veya hazırlanan ders kitapları sadece öğrencilerin okul içerisinde değil, aynı zamanda okul dışında kendi kendilerine öğrenmede kaynak olması amaçlanmaktadır. Seçilen kitaplar, öğrenciyi motive etmektedir. Çocuklar için olan bu kitaplarda, somutluk ve dikkat çekicilik yüksek olması için, örnekler, izleme testleri ve görsel içeriklere yer verilmektedir (Halis, 2002). Ders kitapları, birçok kriterler göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır. Bu kriterler, fiziksel öğeler, tasarım ve içerik ve dil ve anlatımı kapsamaktadır. Bu noktaya bağlı olarak hazırlanan ders kitapları eğitim ve öğretim sürecinde daha etkili ve başarılı olmaktadır (Kılıç ve Seven, 2008).

Günden güne gelişmekte olan eğitim, yapılan bu çalışmayla KKTC’de kullanılan 5.Sınıf İngilizce ders kitapları hakkında içerik ve görsel uygunluk hakkında bilgi veren, kitapların, eğitim programının güçlü ve eksik yönlerini, öğrenci seviyesini ortaya koyan, buna bağlı olarak belirlenen sorunlara cevaplar aramaya yönlendime fırsatı yaratmıştır. Buna bağlı olarak, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından yapılacak olan çalışmalara kaynak oluşturup ders kitabının artı ve eksi yönlerini gösterme ihtiyacı görülmüştür. Bu kapsamda, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığına bağlı okullarda 5.Sınıf İngilizce ders kitabı olarak

kullanılmakta olan “Big English 3” kitabı hakkında içerik analizinin yapılması ve görsel tasarım uygunluğunun belirlenmesi araştırmannın problemini oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında yapılan alan yazın taramasında bezer bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, 5. Sınıf İngilizce öğretiminde kullanılan BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook adlı kitabın içerik ve görsel açıdan sahip olması gereken özellikleri taşıyıp taşımadığını incelenmesidir. Belirtilen ders kitabının görsel ve içerik açısından analizi edilmesi ve sonuç olarak kitabın metin örgütleyicileri, tipografik, görsel öğeler, kapak ve sayfa tasarımı, içerik incelemesi ve dış yapı özellikleri incelenerek kitabın güçlü ve zayıf yönleri ortaya çıkarılarak ileride seçilecek olan İngilizce eğitim kitabının geliştirilmesi adına bir kaynak oluşturmaktır. Aşağıda verilen sorulara yanıt aranmaktadır;

1. BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook ders kitabının görsel tasarım ilkeleri açısından nasıldır?
2. BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook ,
 - Metin örgütleyiciler,
 - Tipografik özellikler,
 - Sayfa ve kapak tasarımı,
 - Görsel içeriklerin tasarımı,
 - Üretime yönelik dış yapı özellikleri açısından nasıldır?
3. BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook ders kitabı içerik açısından nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Araştırmada, 5.Sınıf İngilizce eğitim kitabı BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook 'un görsel ve içerik açısından kapsamlı bir incelenmesi yapılmıştır. Öğretim sürecinde kullanılmak üzere seçilen ders kitaplarının incelenmesinin, eğitim ve öğretim faaliyetlerini daha yararlıdır şekilde sürdürmesi konusunda yardımcı olacağı düşünülmüştür. Araştırma kapsamında yapılan alan yazın taramasında, Big English 3 - Pupil's Books ve Workbook ile ilgili KKTC'de bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın sonucunda, KKTC'de kullanılmakta olan 5. Sınıf

İngilizce ders kitabının hakkında daha detaylı bilgi vermesi ve ileride hazırlanacak olan öğretim süreçlerinde ders kitabı seçiminde öğretmen ve öğrencilere kaynak olması planlanmıştır. Bunun yanında, ders kitaplarıyla ilgili araştırma yapacak olan kişilere kaynak olması açısından önem taşımaktadır. Yapılan bu araştırma, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı kurumlara, öğretmenlere ve öğrencilere katkıda bulunması hedeflenmiştir.

Tanımlar

Öğrenme Öğretme Süreçleri: Öğretim programının üçüncü ögesi olan eğitim durumları; öğrenme-öğretme süreci, işlemler ve yaşantılar olarak da ifade edilmektedir. “Nasıl öğretilim?” sorusuna cevap aramaktadır (Varış, 1996; Demirel, 2007).

Kültür: Kültür, toplumları bir birinden ayıran, geçmişten günümüze değişerek ilerleyiş gösteren, kendine has sanatları, örf ve adetleri, alışkanlıkları ve inançları onun dokusunu meydana getiren yaşayış ve düşünüş tarzına verilen addır (Hofstede, 2001).

Ders Kitabı: Eğitim materyalleri arasında, yazılılar grubunda yer alan, öğrenme sürecinde bilgi kayanı olup eşlik eden eğitim aracıdır (Alpan, 1995).

Sınırlılıklar

Araştırma aşağıdaki sınırlılıklar çerçevesinde hazırlanmıştır;

- 2020-2021 eğitim öğretim yılında kullanımda olan, BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook ders kitabı ile sınırlıdır.
- Ders kitaplarını incelemek için Alpan (2004) tarafından geliştirilen görsel tasarım ilkelerin uygunluk formu ile sınırlıdır.
- Uzmanların ilkeler doğrultusunda yaptıkları değerlendirmeler ile sınırlıdır.

Kısaltmalar

MEB : Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı

KKTC : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Eğitim Programı

Eğitim programı ilk kez karşımıza M.Ö 1. yüzyılda karşımıza çıkmaktadır. Bu kavramı ilk kez M.Ö. 1. yüzyılda Gaius Julius Caesar ve askerlerin kullandığı “curriculum” askerleri araçlarla yarışların yapıldığı “izlenen yol” anlamı olan oval yarış pistine verilen addır. Eğitimde çok büyük bir önem taşımaktadır (Oliva, 1988). Eğitim programı, planlanmış etkinliklerin okul veya okul dışında ki kişiler üzerinde sağlanan istendik yöndeki yaşantı düzenini kapsamaktadır. Öğretim programı ise okullarda okutulan dersler çerçevesinde kişiye kazandırılması hedeflenen istendik davranışların tümünü kapsamıyla eğitim programından ayrılmaktadır (Demirel, 2012).

Eğitim programı,”bir branşın hedef ve değerlendirme boyutlarıyla öğrenilecek konuların tümünün planı ya da içerik dizaynı” şeklinde Posner (1995) tarafından tanımı yapılmıştır. Başka bir tanımda eğitim programını, hedef ve hedef davranışların, içerik seçimi ve düzenlenmesi, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme olarak daha detaylı bir şekilde Taba (1962) tarafından tanımlanmıştır. Eğitim programını her disiplin kendi konularını eğitim programının aşamaları doğrultusunda şekillendirmektedir.

Söz konusu yabancı dil öğretim programı olunca günümüzde dünya da yabancı dil öğretiminde başarılı birçok ülke karşımıza çıkmaktadır. Education First (EF) tarafından 2016 yılında hazırlanan rapordan yola çıkarak, İsveç, Finlandiya, Singapur, Hollanda, Belçika, Almanya gibi ülkeler dünya da dil öğretiminde ön plana çıkmaktadır. Yabancı dil eğitiminde birçok ülkeden başarılı olan Hollanda ve Finlandiya’ya bakıldığında başarıyı yakalama nedenlerinin başında zorunlu yabancı dil eğitimine başlanılan yaş, bilişsel, duyuşsal, sosyo-kültürel, iletişimsel ve dil bilgisi becerilerinin programlarda öncelikli öğrenilmesi gereken beceriler olarak yer alması, özellikle sözel becerilerin ön planda tutulması, çalışma stratejilere bakılarak hedeflerin ona göre programa dahil edilmesi, öğrencilerin iletişim yönünü güçlendirecek içeriklere yer verilmesi, sabit programa bağlı kalarak okul ve öğretmenin kendi teknik ve araçlarını kullanarak dili öğretmesini sağlayan esnek

yapı, dil ve içeriğin bir biriyle iç içe bir şekilde ilerlemesi, güncel ve yenilikçi hizmet içi eğitimlerin sürekliliği gibi etkenler bu ülkelerin başarısının formülünü oluşturmaktadır (Üner, 2010). Sınıfın atmosferini öğrencinin ev ortamına yaklaştırmaları ve bundan dolayı öğrencilerin kendileri rahat hissetmeleri Finlandiya'nın başarısının yüksek olmasını sağlayan faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Hollanda ve Finlandiya'yı örnek alan Almanya, İsveç, Belçika gibi ülkelerde iletişimi dil öğretiminde merkeze oturtmuş ve öğrenme için değerlendirme stratejisini kendilerine kılavuz almışlardır (Eraslan, 2009). Her ülke eğitim programlarının sonrasında öğretim programlarını hedefleri doğrultusunda oluşturmaktadır.

Öğretim Programı

Öğretim programına sorulması gereken başlıca sorular, “Niçin öğretilim?”, “Ne öğretilim?”, “Nasıl öğretilim?” ve “Ne kadar öğrettik?” sorularına cevap aranmalıdır. Bu dört soruya cevap veren öğretim programında ki boyutlar; hedef, içerik, öğrenme öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarıdır. Programda, niçin öğretilim sorusunu yanıtlayan bölüm ‘hedef’, ne öğretilim sorusuna cevap veren bölüm ‘içerik’, nasıl öğretilim sorusuna cevap veren ‘öğrenme öğretme süreçleri ’ve istenilen hedefe hangi düzeyde ulaşıldı cevap veren ‘değerlendirme ’ boyutlarını orataya çıkarmaktadır (Küçükahmet, 2007; Demirel, 2007). Konusu geçen bu dört soruya cevap veren öğretim programının boyutları bir birine bağlı şekilde bulunmaktadır. Öyle ki, bir boyutta bulunan bir bozukluk diğer boyutlarda direk olarak etkilemektedir (Küçükahmet, 2007).

Öğretim programının dört basamağını açıklamak gerekirse, ilk basamağında yer alan hedef programın sonucunda kişiden süreç sonucunda gözlenmesi beklenen davranışları barındırır. Eğitimde, kişinin süreçler sonucunda sahip olması beklenen donanımlardır (Sönmez, 2001). İkinci basamağı olan içerik ise hedeflere ulaşmak için kullanılacak olan içeriğin ve etkinliklerin düzenlenmesi kısmıdır (Varış, 1988). Üçüncü basamak olan öğretim süreçleri ise öğretmen öğrenci arasındaki iletişimi, başvurulan öğretim yöntemlerini, zamanlamayı, kullanılan materyalleri ve genel olarak bu süreci etkileyen tüm değişkenleri kapsamaktadır (Varış, 1988). Son basamakta yer alan değerlendirme boyutu ise belirlediği değerlere ve nitelikler çerçevesinde öğrencileri süreç sonucunda belli bir ölçüye yerleştirmesidir.

Değerlendirme sürecinde amaç öğrencinin ne kadar öğrendiğini ortaya çıkarmaktır. Elde edilen sonuçlar göz önünde tutularak her geçen yıldan feyz alarak bir sonraki yıl için programları geliştirerek öğretimi sürdürmektedirler.

Eğitimin temel yapı taşından biri olan öğretim programları geliştirilmesi amacıyla sürekli olarak dünya daki programlar araştırmalı, izledikleri yol takip edilmeli ve sonuçları incelenmelidir. Buradan elde edilen sonuçlara bakılarak kendi programlarımızı daha iyi bir noktaya taşımak anlamında uyarlamalara ve geliştirmeler yapılmalıdır (Demirel, 2000). Başka bir açıdan baktığımızda, diğer ülkelerle kendimiz, karşılaştırmak, bilgi paylaşımı yapmak ve kendi programımızı bu çalışmalar sonucunda incelemek kendimizin vermiş olduğu eğitimi daha iyi anlamamızı sağlamaktadır (Kubow, 2007). Eğitim programı alanında yapılan bu çalışmalar kendimizi güncel ve çağdaş tutmamızda yararlı olmaktadır. Yapılan tüm bu çalışmalara program geliştirme başlığı altında toplanmaktadır.

Program Geliştirme

Dünyamızda program geliştirmenin ilk izlerini, 1918 yılında Franklin Bobbitt tarafından kaleme alınan “The Curriculum” (Program) adlı kitabında rastlanmaktadır (Giroux, Penna ve Pinar, 1981). Eğitim programı, eğitimin 4 temel hareketli ve gelişen bileşenlerin bir araya oluşmasıyla meydana gelen bir yapıdır (Demirel, 2015). Diğer bir taraftan Uşun (2012), programı hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme süreçlerinden oluşan bir izlenice olarak tanımlamaktadır.

Kazandırılmak istenen davranışın planlı ve belirli süre aralığında sınırlandırılmalıdır. Sınırlandırılan bu zaman içerisinde öğrenciye kazandırılmak istenen hedefte sınırlı ve planlı olmalıdır. Hedef Ertürk (1972) tarafından, gelecek nesilde eğitim aracılığıyla kazandırılmak istenen davranışlar olarak tanımlamaktadır. Demirel (2015), eğitim aracılığıyla öğrenciye istendik niteliklerin olarak yorumlamaktadır. Hedefin bir diğer tanımı, kişiden beklenen davranışları olarak tanımlamıştır (Sönmez, 2005). Hedef üzerine yapılan bu tanımlamalardan yola çıkarak ortaya çıkan çerçeve, eğitim faaliyetlerinin sonucunda kişiden beklenen davranışların planlı ve belirli bir süre içerisinde kazandırılması olarak ortaya çıkmaktadır.

Eğitim kapsamında hedefler üç ana başlığa ayrılmaktadır. Bunlar; uzak hedefler, genel hedefler ve özel hedefler olarak sıralanmaktadır. İlk sırada yer alan

uzak hedef, kişinin içinde bulunduğu ülkenin politik düşüncelerinin kazandırılması planlanan en genel hedefdir. Genel hedef, uzak hedeflerin daraltılmış özet şeklini ve okulun hedeflerinin içermektedir. Özel hedefler ise, genel hedeflerin çerçevesinde kişide kazandırılmak istenen davranış özellikleri ve bir alana özel hazırlanan davranışsal hedeflerdir (Demirel, 2012; Ertürk, 1972; Erden, 1998). Eğitim programı oluşturulmasında öncelikli olarak hedefler belirlenmekte, ardından bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak içeriklerin düzenlenmesi yapılmaktadır.

İçerik, olguların ve olayların ezber olmak yerine, günlük hayatımızda anlamlı olan kısımlarının dinamik bir şekilde düzenlenmesidir (Varış 1988). En kısa haliyle, bir eğitim programında yapılması gereken etkinlikler olarak açıklayabiliriz. Eğitim programları yapılırken içeriğin belirlenmesinde birden farklı yöntem kullanılmaktadır. Ancak en önemli olan unsur, öğrencinin içinde bulunduğu çevreye uygunluğudur. Öğrencinin çevresine uygunluğu kısmını iki yönden incelenebilir.

1. Aktüalite İlkesi (Yaşama Yakınlık):
 - A. Bir coğrafi yere bağlı olma
 - B. Günümüze dayalı olma
 - C. Dersin öğrencilere dayalı olması
2. Öğrenci Düzeyine uygunluk ilkesi

Yukarıdaki belirtilen kriterlerden sonra belirlenen içerikler sistematik bir şekilde ilerlemesi için konulara ve öğrenciye uygun bir süreç belirlenmesi gerekmektedir. Bu süreç “Nasıl öğretim?” sorusuna yanıt aramaktadır (Varış, 1988). Öğrenme-Öğretme süreci, öğrenciye hedef davranışların kazandırıldığı süreçtir. (Ulusavaş, 2004). Öğrenem - öğretme süreci, programda yer alan hedef ve içerikleri belirli bir raya koymak ve etkinlikler, öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedeflere ulaşılmasının en kısa sürede ve yüksek verimle ulaşılmasını sağlayan bağlardır (Baykara 2013). Diğer bir bakış açısıyla, hedeflenen davranışların öğrenciye aktarılması için gerekli koşulların düzenlenip işe koyulması olarak tanımlanmaktadır (Sönmez, 2012).

Belirlenen süre içerisinde kişiye istendik davranışları kazandırmak için önemli olan dış koşullar şu özellikleri taşımalıdır;

1. Hedefe uygunluk.
2. Öğrenciye uygun olmalıdır
3. İçeriğin yapısına uygun olmalıdır
4. Ekonomik olmalı, birden çok hedefe aynı anda hizmet etmeli
5. Öğretim ilkelerine uygun olmalıdır
6. Diğer yaşantılarla tutarlı (iç içe) olmalıdır (Ertürk, 2013).

Yukarıdaki koşullar doğrultusunda belirlenen süreç sonucunda öğrencilerin ne kadar, hangi düzeyde vb. durumlarını ortaya koymak için bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirme sonucunda eğitim diğer üç ögesindeki başarıyı ölçme şansımızda olmaktadır. Eğitim programının son aşaması olan Ölçme ve Değerlendirme, “Ne kadar öğrettik? Ve Ne kadar öğrenme gerçekleşti?” sorularına yanıt aramaktadır (Şişman, 2007). Diğer açıdan, öğrenciden kazandırılmasına karar verilen davranışın kazanılıp kazanılmadığı ve düzeyi hakkında bir ölçüt belirleme sürecidir (Demirel, 2012). Öğrenciye kazandırılması planlanan dolaylı veya doğrudan davranışları kazanıp kazanmadığını, kazandıysa düzeyini veya kazanmadıysa sebeplerini araştıran ve eğitim sistemini neye ihtiyacı olduğunu belirleyen süreçtir (Sönmez, 2012). Bu basamakta, programda hedeflenen kazanımların önceden hazırlanan ölçme araçlarının yardımıyla öğrencide olan düzeyini hem de öğrenciye ulaştığının başarısının göstermektedir (Şeker, 2014).

Öğretimi değerlendirme süreci, hazırlanan eğitim programında belirlenen hedefleri içerik ve öğrenme öğretme süreçlerinin yardımıyla öğrenciye hangi düzeyde ulaştığının belirlenmesidir. Öğretimin değerlendirilmesi, öğretimi engelleyen sebeplerin belirlenmesi ve iyileştirilmesini sağlamaktadır. Bunun yanında, öğrencileri tanıma ve hedeflere ulaşmak için Sınıf içerisinde kullanılan materyallerin ve araçların, öğrenci görüşlerini alarak değerlendirilmesi ve buna bağlı olarak değiştirilmesi veya iyileştirilmesini sağlayan bir süreçtir (Senemoğlu, 2005). Bir eğitim programının hedeflerinin ve içeriklerinin belirlenmesi ne kadar önem taşıyorsa, programın uygun araçlarla değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonucunda yapılan çalışmalarla geliştirilmesi de o derece önemlidir (Gözütok, 1999).

Yabancı Dil Öğretimi

Dünya dili olan İngilizce, günümüze kadar iletişimde olan önemini her geçen gün katlayarak artırmaktadır. Dünyamızdaki sosyal, ekonomik, siyasal, eğitsel, teknolojik ve bilimsel gelişmeleri yakından takip edebilmek ve toplum olarak kendimizi geliştirip ileriye taşımak için yabancı dil bilmek zorunluluk durumuna gelmiştir. Uluslararası gelişmelerde iletişimi sağlayan en yaygın dil İngilizce olarak karşımıza çıkmaktadır (Tok ve Arıbaş, 2008).

Geçmişten günümüze bir göz atınca birden çok yöntem yabancı dil öğretimin için kullanılmıştır. 19. yüzyıldan 20. yüzyılın ortalarına kadar klasik yöntem kullanılmıştı, bu yöntemde izlenen yol dilin kurallarının ve kelime ezberlemenin yapılmasıyla yabancı dil öğretimi yapılmak istenmiştir. Bu yöntem daha çok gramer-tercüme yöntemi olarak da dünya genelinde bilinmektedir. Bu yöntemin, ölçme-değerlendirme basamağında diğer yöntemlere göre daha kolay olmasından dolayı çok kişi tarafından tercih edilmekteydi (Brown, 2007).

1950'lerden sonra dengeler değişmeye başlamış, sosyal-bilişsel yaklaşımlara yer verilerek, eğitim alanında deneysel çalışmalar yer vermeye başlanmıştır. Bu yaklaşımların ortaya çıkmasında, eğitim ve psikoloji gibi alanlardan yardım alınmış ve bunun yanında tıp alanında beyinin dil üzerindeki gelişimi de incelenmiştir. Bu dönemde, Chomsky ve Vygotsky yöntemleriyle öne çıkmaktaydı.

1950 ve 80'lerin arasında, işitsel yöntem (Audio-Lingual) dil öğretiminde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemle elde edilen başarılarla bakıldığı zaman, gramer-tercüme yönteminin de ortadan kalkmasına zemin hazırlamıştır (Brown, 2007). 1970'lerde izlerini görmeye başladığımız yapılandırmacı yaklaşım, 1980'den günümüze kadar geçerliliğini korumuş ve yaygınlaşarak devam etmiştir. Yıllardan beridir dil edinimi üzerine olan çalışmalardan yola çıkarak, iletişimsel dil öğretimi (communicative language teaching) yöntemi ortaya çıkmıştır (Brown, 2007).

Yapılandırmacı yaklaşım, öğrenci merkezli bir eğitim yöntemidir. Bundan dolayı, öğrencinin doğal çevresi önem taşımaktadır, karşılaştığı sorunlara yönelik bir yöntemdir, iletişimsel yetenekleri geliştirmeye yöneliktir. Yapılandırmacı yaklaşım kendine "Dil edinilmez, öğrenilir." ilkesini kendine kılavuz almıştır. Bundan dolayı, öğrencinin öğrenme isteği üst düzeyde olmalı ve sosyal ilişkilere hazır olması dilin öğrenilmesinde büyük önem taşımaktadır. Yabancı dil öğrenimi aşamalı bir süreç olmasından dolayı öğrencinin motivasyonu önem taşımaktadır.

Yabancı dil öğrenimi alan öğrenciler aşamalı olarak etkinliklerde ve görevlerde yer almalıdır. Bu sayede zihinsel becerileri, verilen etkinliklere uyum göstererek günden güne gelişim gösterebilmektedir. Yapılandırmacı yaklaşımı takiben “Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi” önderliğinde yeni yaklaşımlarda meydana gelmiştir.

-Beceri Yaklaşımı: Beceri, üç parçadan meydana gelmektedir. Bunlar, becerinin yapılacağı etkinlikle ilgili bilgiler, uygulama bilgileri ve görevi yapma ile alakalı işlemler olmaktadır. Perrunoud (1999) beceriyi şöyle açıklamıştır; bütün kavram, yöntem, süreç, bilgi, teknik ve özel bilgilerin birlikte harekete geçmesiyle uygulanmasıdır.

-Yapılandırmacı yaklaşımla yabancı dil becerileri adım adım gelişim göstermektedir:

1. Giriş veya keşif seviyesi (Break though), zaman içerisinde farklı isimlerle anılmıştır. Wilkins (1978) “formül yetenek” olarak adlandırırken, Trim bunu aynı yayın içerisinde “giriş yeteneği” olarak adlandırdığı kavramla eş düşmektedir.
2. Ara düzey veya temel gereksinim seviyesi (WayStage) Avrupa Konseyi kapsamında şu anda kullanılmakta olan içeriklerin niteliklerini kapsamaktadır.
3. Eşik düzey ’de (Threshold) Avrupa Konseyi kapsamında şu anda kullanılmakta olan içeriklerin niteliklerini kapsamaktadır.
4. İleri düzey (Wantage) veya bağımsız konuşucu, eşik düzeyin üst sınırı olarak görülmektedir. Wilkins bu düzeyi “sınırlı kullanımsal yetenek” olarak açıklarken, Trim ise “olağan durumlara uygun yanıt” olarak açıklamıştır.
5. Özerk düzey veya gerçek kullanımsal yetenek, Trim tarafından “etkin yetenek” şeklinde adlandırılırken, Wilkins tarafından daha karmaşık etkinlikler veya incelemelerin yapılmasına uygun ileri yetenek seviyesine eşittir.
6. Son basamak Ustalık, Trim tarafından “bütüncül ustalık” olarak tanımlanırken, Wilkins tarafından “ bütüncül kullanımsal yetenek” olarak tanımlanmıştır. ALTE basamakları sıralamasında en yüksek seviyeni incelenmesine eşit gelmektedir (Güneş, 2014).

- Etkinlik Yaklaşımı: Dil, iletişimsel yaklaşım tarafından bakıldığı imana bir iletişim kurma aracıdır. Diğer yandan etkinlik yaklaşımı kapsamında sosyal etkileşim aracı olarak görülmektedir. Etkinlik yaklaşımına göre kişiler toplum

içerisinde çeşitli rollerini ve görevlerini yapan birer “sosyal aktör” olarak görülmektedir (Güneş, 2014). Buradan yola çıkarak toplum içerisindeki kişi bir sorun veya belli bir durumla karşılaştığı zaman kişi bir hedef için çözümü bulmaya çaba göstermektedir. Belirlediği hedef için kişinin kendi sahip olduğu yetenek ve bilgileri kullanarak sergilediği bu etkileşime “görev” denemektedir. Görev, kişinin belirledi hedefe ulaşmak için sergilediği etkinliklerin sonucunda hedefe ulaşmasına kadar geçen sürece verilen addır. Geçen bu süreç, seçilen hedeflere başarılı bir şekilde ulaşmak için farklı süreçlerden yararlanılmaktadır.

Yabancı dil eğitiminde öğrenme yaşını aşağıya çekmek, erken yaşta yabancı dil eğitimi üzerindeki tartışmalarda önemli bir rol oynamaktadır. Bu tartışmanın esasında, çocukların erken yaşta kendi ana dillerini öğrenmesiyle birlikte yabancı dilde öğrenmenin daha yararlı ve kolay olduğu savunulmaktadır. Bu fikiri ise, çocukların 12 yaşına kadar dil öğrenme yeteneklerinin daha yüksek olduğunu savunan, “Kritik Dönem Hipotezi (The Critical Period Hypothesis)” düşüncesine dayanmaktadır (Ellis, 2014). Erken yaşta dil öğreniminin başlaması, çocukların yaşlarının ilerlemesi daha analitik biçimde düşünmeye yönelmektedir, dile kişinin daha uzun süre maruz kalmasını sağlaması ve erken yaşlarda doğal bir süreçte dili öğrenmesi daha yararlı olabilmektedir (Johnstone, 2009).

Kritik Dönem Hipotezi (The Critical Period Hypothesis)

Dil edinimi, beyninin işleyişinde otomatik olarak programlanmıştır ve çevresiyle etkileşim içinde olan herkes maruz kaldığı dile, benzer yaş grubundaki kişiler dil edinimini kolaylıkla tamamlar (Lightbown ve Spada, 2013). Bunun nedeni, bilindiği gibi her yaş düzeyinde dil edinimi açısından avantajlar ve dezavantajlar bulunmaktadır. Buna bağlı olarak, bireylerin dil edinimleri dönemlerinde öğrenim süreçlerine farklı dilsel alanlara ağırlık verdikleri görülmektedir. Böylelikle, bireylerin 3-7 yaş aralığında fonoloji unsurlara ağırlık verilirken, 8-9 yaş aralığında morfolojik unsurlara, 9 yaş ve daha büyük olan çocuklarda ise leksikal ve sözdizimsel unsurlara ağırlık vermektedir (Herschensohn, 2007).

Birinci dil ediniminde çocuklar herhangi bir özel eğitime ihtiyaç duymadan ve biyolojik olarak başlayıp tamamlanıp anadil edinimi tamamlanmaktadır. Davranışçı kurama bağlı olarak yapılan araştırmalarda, 12-13 yaşa kadar kabul edilen kritik dönemde dil ediniminin başlamış olması ikinci dönem için oldukça

önemlidir. Bunun nedeni, beyinin esnek yapısının kaybetmesinden dolayı dil edinimi zorlaşmakta ve anadil edinimi noktasında konuşabilme yetisi edinilememektedir. Özellikle bireylerin kritik dönemi geçirdiklerinden sonra en çok zorlandıkları nokta ise fonolojik gelişimdir (Herschensohn, 2007).

Davranışsal unsurlara dayanılarak yapılan çalışmalarda bu varsayımın doğruluğu ortaya çıkmıştır (Johnson, 1992; Patkowski, 1994). Bu çalışmalardaki sonuçlara bakıldığı zaman, konuşma becerisi dilbilgisel ölçüm testleri gibi testlerle elde edilen bulgular farklılık göstermeleri yaşla bağlantılıdır. İkinci dildeki yetkinleşme düzeyinin azalmaya başlaması ve ileriki süreçlerde dil ediniminde bozulmalar yaşandığına rastlanmaktadır (Johnstone, 2002). Kritik dönem sonrasında öğretilmek istenen ikinci dillerde ise birey ve koşullara bağlı olarak farklı yöntemlere başvurulmaktadır.

Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Yabancı dil öğretiminde amaçlanan, yabancı dil öğrenimi gören bir öğrencinin hedef dili etkili bir biçimde kullanabilme yeteneğini edinmesidir. Öğretimi en yüksek seviyede başarılı bir şekilde gerçekleştirmek için ilk önce belirlenen hedef dilin öğretilmesinde kullanılacak olan yöntem veya yöntemlerin doğru seçilmesi ve uygulanmasından gerekmektedir.

Son yıllarda yabancı dil öğrenimi alan kişilerin ihtiyaçlarını karşılayan ve etkili bir öğretim sağlamak için farklı görüşlerin ortaya attığı birçok yöntem kullanılmıştır. Bugüne kadar ortaya çıkan ve kullanılan tüm yöntemler bir diğer yöntemin eksik yönünün gidermek amacıyla ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak yabancı dil alanında geniş bir seçenek oluşturmuş ve aynı zamanda bu alana katkı sağlamıştır.

Memiş ve Erdem'e (2013) göre Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce kabul edilen ve yaygın bir biçimde kullanılan yabancı dil öğretim yöntemleri sırasıyla şunlardır:

1. *“Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)*
2. *Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Direct Method)*
3. *Doğal Yöntem (Natural Method)*
4. *İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method)*

5. *Bilişsel Yöntem (Cognitive-Code Method)*
6. *İletişimsel Yöntem (Communicative Method)*
7. *Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)*
8. *Telkin Yöntemi (Suggestopedia)*
9. *Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)*
10. *Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)*
11. *Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)*
12. *İşitsel-Görsel Yöntem (Audiovisual Method)*
13. *Görev Temelli Yöntem (Task-Based Method)*
14. *İçerik Merkezli Yöntem (Content-Based Method) “*

Yukarıda verilen öğrenme öğretme süreçleri gün geçtikçe çağımıza ayak uydurup, kullanımlarında teknolojik araçlara da yer vermeye başlamışlardır.

Dil ve Teknoloji

1960’lı yılların başlarından başlayan bilgisayar teknolojisinin yayılması dil öğrenimine de farklı bir bakış açısı oluşturmuştur. Özellikle kişisel bilgisayarların ortaya çıkması ve ulaşılabilir olmaları sebebiyle ve 1990’ların başında internetinde gelişimleri takip etmesiyle kişilerin bireysel olarak dil öğrenmelerine olanak sağlanmıştır. Multimedya (dijital ses, görüntü ve metin) kullanımıyla başlayan “Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ)” adıyla yabancı dil öğretimine yeni bir açı kazandırılmıştır. Zamanla bu gelişmeleri takip ederek dil laboratuvarlarından bireysel dil öğrenmeye doğru bir yönelme ortaya çıkmış ve yapılandırmacı yaklaşımla beraber tak basen (görev odaklı) öğrenme modeli dikkat çekmeye başlamıştır. 2010’dan sonra cep telefonlarının internetle olan bağlarının güçlenmesi ve akıllı telefon olarak adlandırılmasıyla dil öğrenimine yeni bir kapı açmıştır. Akıllı telefonlar aracılığıyla bilgisayar destekli öğrenim yerini mobil destekli öğrenime bırakmaya başlamıştır.

Dünyanın eğitime karşı bakış açısı 21. yüzyılla birlikte değişim göstermeye başlamıştır. Bu değişimin hız kazanması dijital okur yazarlığın eğitime katılmasıyla hız kazanmıştır (Solomon, 2010). Prensky (2001) insanları ikiye ayırır, bazı insanların doğumundan itibaren etrafında bulunan teknolojik araçları fark edip, bu

araçların kullanıcısı olmaktadır. Bunları “dijital yerliler” şeklinde adlandırmıştır. Diğer insan türü ise, teknolojinin gelişmekte olan döneminde dünyaya gelip anlamlandırmaya çalışan kişilerdir, bunlara “dijital göçmenler” adını vermiştir (Prensky, 2001a). “Dijital yerliler” çevrimiçi ağlara erişimlerinin kolay olması ve diğer kişilerle iletişime geçtiklerinden yabancı bir dili hızlı ve daha yetkin öğrenebilirken, “dijital göçmenler” olarak adlandırılan grup daha çok basılı kaynaklara ulaşabilmelerinden dolayı dil öğrenimi zorlaşmaktadır (Prensky, 2001a, 2001b; John ve Sutherland, 2004).

20. yüzyılda yaşamımızda yapılan rutin çalışmaların insanlar tarafından yapıldığı ancak günden güne yerlerini makinelerin aldığı söylenmiştir (Trilling ve Fadel, 2009). Buna bağlı olarak, gelişen bilgisayar ve telekomünikasyon işlemlerini takiben insanlarda daha karmaşık ve daha yaratıcı işlemlere ayak uydurmak için yeni beceriler kazanmaları gerekmektedir (Dede, 2009). Lewis (2009)’e göre, bir Sınıf ortamında teknolojiye eğitime harmanlanmış bir şekilde devam etmelidir. Buna bağlı olarak, dil öğretiminde entegre bir şekilde çalışabilecek teknoloji araçlarının ve becerilerinin bir kısmını aşağıda verilen tabloda verilmiştir.

Tablo 1.

Teknoloji Türleri ve Becerileri

	Teknoloji türleri	Harmanlanmış dil öğrenme becerileri
Offline (çevrimdışı) araçlar	Elektronik sözlükler	Arama becerisi ve telaffuz uygulamaları
	Kelime işlemciler ve PowerPoint	Yazma düzenleme becerileri, okuduğunu anlama, sunum becerileri, araştırma becerileri
	İnteraktif akıllı tahta	Dinamik Sunum becerileri
Online (çevrimiçi) araçlar	Bilgisayar aracılı iletişim (ÖR: sohbetler, e-posta ve yazılı mesajlaşma)	Bireyler arası iletişim becerileri, analitik ve eleştirel düşünme becerileri, bilgi sunma, yazma ve düzenleme becerileri
	Dünya çapında ağ (ÖR: Web tarayıcıları, arama motorları, webquestler)	Araştırma becerileri, organize etme becerileri, otantik öğrenme becerileri, eleştirel ve analitik düşünme becerileri, özetleme ve değerlendirme becerileri
	Web 2.0 technology (ÖR: Blogs, wikis, podcasts, digital)	Otantik öğrenme deneyimi, araştırma becerileri, bireyler arası öğrenme becerileri, düzenleme becerileri, eleştirel ve analitik düşünme becerileri, özetleme ve değerlendirem becerileri

Kaynak: (Lewis 2009)

Tablo 1'den yola çıkarak, okuduğunu anlama, telaffuz ve sunum becerileri, yazma ve düzenleme becerileri gibi temel becerileri eğitim içerisinde kullanılmak istenirse kullanılabilir araçlar bulunmaktadır. Bunlar, çevrimdışı araçlara; değerlendirme becerileri, otantik öğrenme becerileri, özetleme ve değerlendirme becerileri gibi dilde daha ileri becerileri kazandırmak için çevrimiçi araçlara başvurulması gerekmektedir. Bunların yanında, teknolojik araçlar yardımıyla hedef dilin kültürünü ve değerlerini öğrencinin edinmesinde büyük bir kaynak olmaktadır.

Değerler

Latince “valere” kelimesinden gelen değer kavramı 1920 yılında Znaniecki tarafından sosyal bilimler alanına kazandırılmıştır. Ortaya çıkan bu kavram “kıymetli veya güçlü olmak” anlamlarını taşımaktadır (Bilgin, 1995’den akt. Yılmaz, 2006). Türk Dil Kurumu “değer” sözcüğünü “bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” şeklinde tanımlamıştır (<https://sozluk.gov.tr>).

Değer üzerine yapılan tanımlar göz önüne alınca, ihtiyaç, karar verme, tutum, inanç ve güdü, toplumsal açıdanda en doğru, en iyi, en faydalı olanlar ön plana çıkmaktadır (Akbaş, 2004). Değerler, kişinin içinde bulunduğu toplumdaki etkileşimde bulunmasıyla içinde oluşturduğu yargıların tümüdür. Dünya da meydana gelen toplumsal, ekonomik, sosyal ve siyasi değişimler beraberlerinde toplum içerisinde, bozulmaları, problemleri, toplumsal çatışmaları, huzursuzluğu, bencilliğin ve toplum ihlallerini beraberinde getirmektedir. Yaşanan bu sorunların giderilmesine ve toplumun eski düzenine kavuşmasında okullar büyük rol oynamaktadır. Okul toplumu içerisindeki kaybedilen değerlerin tekrar kazandırılması açısından önem taşımaktadır. Bundan dolayı okullarda değerler eğitiminin verilmesi bu sebepten dolayı önem taşımaktadır (Sevinç, 2006). Değerler ve eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda, topluma kaybedilen değerlerini tekrardan kazandırmanın en pratik ve etkili yolu okuldan geçmektedir ve bu eğitimi etkili bir şekilde uygulayacak kişi ise öğretmen olarak belirtilmiştir (Aktepe, 2015). Eğitim toplumda problem çözmede etkili olduğu kadar yozlaşmış bir toplumda da eğitim yoluyla yozlaşma ortadan kaldırılabilmektedir (Altay, 2014). Son olarak, kişinin taşıdığı değerlerin tümü bir toplumun bütününde bulunması ve bir toplumun elinden çıkmasından kültürü oluşturmaktadırlar.

Kültür

Toplumların yıllardır kullandıkları dil aracılığıyla kültürlerini kuşaktan kuşağa aktarmışlar ve yaşatmışlardır. Gelişen dünya da, toplumların diğer toplumlarla etkileşime geçmesi ve dil farklılığının ortaya çıkmasından dolayı yabancı dil öğrenme ve öğretme ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacın doğrultusunda, yabancı dil bir eğitim alanı olarak gelişmiş olup, yazılı kaynaklar meydana çıkarmıştır. Karşı

toplumları kültürlemek amacıyla kendi dillerini öğreten ders kitapları hazırlayıp dünya da yaymaktadırlar.

Kültür bir anlamda toplumların yaşayış biçimidir. Toplumların ayak izi olarak adlandırılan kültür formal veya informal yollarla kuşaktan kuşağa taşınır. Burada kültürüm formal boyutunu okullar üstlenmektedir. Okulun görevlerinden biri kültürü tanıtarak aktarmaktır. “Sosyologlar ve sosyal yöne ağırlık veren eğitimciler, eğitimi, bireyin içinde yaşadığı topluma göre sosyalleşmesi, toplumun kültürünü kazanması, toplumu tam olarak benimsemesi ve toplumun kültürünü geliştirmesi olarak tanımlıyorlar.” (Ergün, 1996).

Eğitim hizmetlerinin başlıca görevlerinden biri, çocukların ve gençlerin toplum içinde uyumlu bir şekilde yaşamalarını sağlamaktır. Eğitim programlarında yer alan çeşitli dersler aracılığıyla okul içerisinde toplumların sahip olduğu kültürler aktarılmaktadır. Bu etkinliğin genel amacı, kültürde yer edinen olguların ve değerlerin öğretim aracılığıyla aktarılmasıdır. Bunlar, toplumda herkes tarafından bilinmesi ve öğrenilmesi gereken bilgileri içinde barındırmaktadır (Varış, 1994). Eğitimin amaçlarının belirlenmesine toplumsal değerler yön vermektedir. Toplumun sahip olduğu gelenek ve inançların sürdürülmesi, yanlış olan noktaların düzeltilmesi, eğitimin amaçlarının belirlenmesinde bu noktalara dikkat edilmektedir. Bir kısım eğitimin amaçlarını tarihi geçmişe dayanarak oluştururken, bir kısımda toplumsal hayatın analizinden yola çıkarak oluşturmaktadır (Brubacher, 1983).

Toplum sürekli değişen ve gelişen dinamik bir yapıya sahip olmasından dolayı eğitimde aynı yapıyı taşıması gerekmektedir. Toplumda yer alan maddi ve manevi kültürdeki ilerlemeleri eğitim aracılığıyla sağlandığından eğitimin bu dinamik ve hareketli yapıdan etkilenmemesi mümkün değildir. Bu sebeple dünya da ki birçok topluluk, eğitimin kültürü tanıtmaya görevinin yanında kültürde büyük değişimler ve gelişimler göstermeside amaçlanmaktadır. Bu amaç, öğretmenin düşüncelerinde ve eğitim öğretim yöntemlerinde büyük değişiklikler gerekmektedir. Konularda geçmiş, bugünü ve geleceği bağlayıp öğrencilere aktarmalıdır. Bu konu kapsamında, öğrencilerin geçmişi değerlendirerek bugünü anlamlandırmasında ve yorumlamasında ve bunlara göz önünde bulundurarak geleceğe yönelmesinde, toplumun dinamik yapısının olumlu yönde etkilemesinde büyük rol oynamaktadır.

Okullar ancak bireyi geliştirerek kültürün sürekliliğinin devamını sağlamaktadır. Bireyin gelişmesi ise etkili bir eğitim programıyla mümkündür (Varış, 1994). Bundan dolayı, kültür eğitim programlarının oluşmasında ve

geliştirilmesinde büyük bir önem taşımaktadır. Kültür bir süreç olmasından dolayı, içerisinde olumlu olmakla beraber olumsuz içeriklerde barındırmaktadır. Yer alan bu olumsuz içerikleri geleceğe taşınmamasının en güçlü yollarından biri hazırlanan eğitim programlarıdır.

Kemikleşmiş bir kültür anlayışında okulun görevi, birikmiş kültür bilgisini, genç beyinlere taşımak olarakta görülebilir. Ancak eğitim kendi başına dinamik bir yapıya sahip değildir. Eğitim kültürün dinamizmi içinde dinamik bir süreç olarak yer almaktadır. Daha öncede belirtildiği gibi, eğitim sadece kültürü gelecek beyinlere aktarma görevi değişmiş ve yerini aktarması yanında geliştirme özelliğide eklenmiştir (Varış, 1994).

Görüldüğü üzere eğitim, toplumun yapı taşı olan kültürden ayrı bir şekilde düşülmesi mümkün değildir. Yapılan araştırmaları bakıldığı zaman, eğitimde ileri ülkeler arasında yer alan Amerika Birleşik Devletlerin’de çok kültürlülük göz önünde bulundurularak hazırlanmaktadır. Dilsel açıdan birçok farklılığı bünyesinde bulunduran ABD eğitim planlamasında birçok kültüre uygun programlar hazırlanmaktadır. Örnek olarak, 5-14 yaş arasındaki dilsel azınlık çocuklarının toplam sayısı 1976’da 2.52 milyon dolaylarında iken, 1980’de bu rakam 2.39 milyona kadar gerilemiştir ve 2000 yılında 3.40 milyona kademeli olarak çıkması planlanmıştır. (Waggoner, 1984). 1983’te bu sayısı daha dikkatli olarak 1.29milyon tahmin edildi (Development Associates, 1984). Bütün bu tahminler kapsamında ABD’de bölgesel okul personeli ve dilsel azınlık öğrencileri için, iki dilli geçiş eğitimi, ikinci dil İngilizce olan muhafazalı iki dil eğitimi, korumalı İngilizce dil eğitimi gibi birçok olanak yer almaktadır (Garcia, 1997).

Eğitim programları toplumu istendik yönde ilerletmeyi amaçlamasından dolayı toplumun kültürel değerlerini göz önünde bulundurmak zorundadır. Toplumun sahip olduğu değerlerini göz ardı eden eğitim programları, toplum refahı ile kişi refahı arasında dengeyi sağlayamayacağından eğitimde çatlaklar oluşmasına sebep olmaktadır.

Bir eğitim programı hazırlanmadan önce bu programın kullanılacağı kişilerin kültürel yapısı incelenmelidir. Eğitim programının uygulanacağı kişiler aynı kültürde bulunabilecekleri gibi, aynı kültürün farklı basamaklarından ya da dil, din gibi farklı kültürlere sahip kişilerde olabilmektedir. Bundan dolayı bir eğitim programı hazırlanırken bu bahsi geçen noktalarda göz önünde bulundurulup hazırlanması gerekmektedir. Bunun yanında, hazırlanmış olan eğitim programını

aktarmasında yer alacak öğretmenlerde farklı kültürlere ayak uyduracak bir yapıda seçilmelidir (Garcia, 1991). Bundan dolayı kültürel farklılıklara önem veren eğitim araştırmalarına ağırlık verilmelidir. Kültür, eğitimin her noktasında ve her materyaline yansımaktadır. Buradan, kültürlenme daha başarılı bir şekilde yapılmaktadır. Eğitimde ki en önemli materyallerden biri süreci sürdürmek için hazırlanan ders kitapları yer almaktadır. Ders kitapları, içerisinde barındırdıkları bilgiler, grafikler, metinler vb. içeriklerin her bir noktasında kültürel değerler yer almaktadır. Ders kitapları, kendi kültürümüzü tanıtmada ve yaylamda kullanılan etkili bir araç olarak kullanılmaktadır.

Ders Kitaplarının Öğretim Alanındaki Yeri

Öğrenme ve öğretme sürecinde, öğrencinin süreç sonunda nelere sahip olacağını, öğretmenin ise bu süreç içerisinde ne öğreteceğinin en önemli kaynaklarından biri ders kitaplarıdır. Bu kitaplar eğitim ve öğretimin hedeflerine ulaşmasından ve nitelikli eğitim verilmesinde büyük bir rol oynamaktadır (Büyükalın, 2003).

Ders kitapları geçmişten bugüne eğitim ve öğretimin vazgeçilmez bir yapı taşıdır. Bunun sebeplerinin başında, öğrencileri aynı noktada buluşturabilmesi, insanların beş duyu organına da hitap etmesi, erişimi kolay ve kullanılabilir olması, öğrencileri birden çok yönde geliştirebilmesi, öğrencilerin okul dışında ellerinde bir kaynak oluşturması, ödevlerinde ve çalışmalarında kaynak ve yardımcı olması ve son olarak da öğretim programları doğrultusunda hazırlandığından, hedefleri içerisinde barındırmasıdır (Ceyhan ve Yiğit, 2004).

Eğitimde öğrenci, öğrenme süreçlerinde dinamik bir yapıda olup, öğrenmesi beklenen unsurdur. Bir öğrencinin derse katılımını yüksek olmasını sağlamak amacıyla bilgiye tam şekilde sahip olmalıdır. Ders kitapları bu noktada öğrencilere derse gelmeden önce ön bilgiye ulaşmasını sağlayan kaynakların en başında gelmektedir (Doğan, 1997).

Öğrenciler ders kitapları aracılığı ile okul dışında ki zamanlarında kendi başlarına öğrenmeyi sağlamak amacıyla kılavuz ve rehberlik görevinde yapmaktadır. Elleri olan ders kitaplarından yola çıkarak ellerinde bulunun başka kaynaklardanda konuyla alakalı daha geniş bilgilere ulaşabilmektedir. Ders

kitaplarında planlı ve programlı bir tapu olmasından dolayı diğer konular hakkındada öğrenciyi hazırlamaktadır (Ceyhan ve Yiğit, 2004).

İçinde bulunduğumuz zamanın medeni toplumlarında yaklaşımlar ve pedagojik temel ilkleri kapsamında ders kitapları yenilenmiş ve çeşitlendirilmiştir. Buradan yola çıkarak nitelikli bir ders kitabı şu nitelikleri taşımalıdır (Ceyhan ve Yiğit, 2004):

- Bireysel öğrenmeye yönlendirmeli
- Ödev, projeler ve etkinliklerde çeşitliliklere yer vermeli
- Farklı yaklaşımlar içeren yapılara sahip olmalı
- Geçmişten gelen konularla ilgili farklı düşüncelere yer verilmeli
- Görsel içeriklerin yanında kullanışlı materyallerde içermeli
- Kesin yanıtlara ulaşılabilmesini sağlamamalı
- Öğrencinin beceri ve davranışlarını geliştirici yapıda olmalı
- Öğrencinin kendini geliştirmesine kaynak olmalı
- Öğrenciyi eleştirel düşünmeye yönlendirmeli ve vereceği kararları geliştirmesinde destek olmalı
- Gelenekselcilikten ve ön yargılardan uzaklaştırmalı
- Ders kitabının yanlış milli duygulardan uzak ve önyargılardan uzak bir içerik ve yapıda olmalı
- Küresel, ulusal, bölgesel, yerel ve Avrupalı bakış açıları arasında bir denge oluşturup aşırıya kaçmamalıdır.

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda, günümüz çağdaş ders kitapları öğrenci merkezli, öğrenci becerileri güncel yapıya uygun bir şekilde kazandırılığ ve bir yandanda öğrencinin serbest değer ve düşünce yapısını kazanmasında yol açan bir yapıya sahiptir. Kısaca sosyal bilgiler alanında objektif olma, farklı görüşler, çoğulculuk ve bu görüşlerin geçerliliği gibi değerlere yer verilmiştir (Küçükahmet, 2004).

Eğitim süresince yararlanılan birçok farklı materyaller bulunmaktadır. Bu materyallerin en büyük öneme sahip olanı ders kitabıdır. Bunun sebeplerinin başında ders kitaplarının kolaydan zora gitmesinden dolayı sistemli yapısı öğrenmemi kolaylaştırmaktadır (Cemaloğlu, 2003). Bununla beraber kullanılacak olan ders

kitabı kullanılan ders programıyla örtüşmeli ve ilişki içinde olmalıdır. Dolayısıyla ders programı içerisinde belirlenen hedef ve davranışlara paralel olan teknik, yöntem ve stratejiler kapsamında uygulanmakta, bunların beraberinde ders kitaplarının öne çıkan en önemli özelliği öğretim programlarının taşıdığı tüm öğelere içerisinde yer vermesidir. Diğer bir nokta, kitapların birçok kaynaktan hazırlanması ve bir program kapsamında hazırlanması ve sınırlı sayfa sayısından meydana gelmesinden bilgiler özü öğrencilere verilmektedir (Cemaloğlu, 2003).

Verilen bilgilere bakıldığı zaman tüm ders kitapları hazırlanan ders programları kapsamında hazırlanmakta ve programı bire bir yansıtmaktadır. Yani programda yer alan bir hatanın veya eksiğin ders kitabına taşınması mümkündür. Son olarak, program ne kadar doğru ve nitelikli hazırlanırsa, ders programı da aynı şekilde ve aynı kaliteye sahip olacaktır (Dönmez, 2003).

Ders Kitaplarının Avantajları

Ders kitapları eğitim alanında kullanılan materyallerin en başında gelmekte ve süreç içinde en çok yarar alan öğrenci ve öğretmenlere yarar sağlamaktadır. Öğretmenlere, işlenecek olan konunun içeriğini ve nasıl öğreteceği ile ilgili yol göstermektedir. Öğrenciler ise işlenecek olan konu hakkında ki temel bilgileri edinmeyi ve işlenecek olan konuyu günlük hayata adapte etmede büyük bir yardımcı olmaktadır (Şahin, 2014).

Ceyhan ve Yiğit (2015), ders kitaplarının avantajları hakkında şunları söylemiştir;

- Öncesinde belirlenen dersin işlenmesinde bölümlenen, yapılandırılan ve konuyla ilgili harita, şekil, grafik ve illüstrasyonlarla destekleyerek daha etkileyici bir eğitim sağlayabilmektedir.
- Ders kitapları belirli bir gruba hitap ettiğinden, bire bir uygun olarak hazırlanabilmektedir.
- Belirli bir konu üzerinde her öğrenci tarafından net ve açık anlayabileceği şekilde bilgi ve örneklerle desteklenmelidir.
- İşlenmemiş bilgileri etkili şekilde sunabilmektedir.
- Kitap alanında yetkin kişilerce hazırlanması öğrencileri güdülemede ve motive etmede o kadar başarılı olmaktadır.

- Maddi açıdan ulaşılabilir olmaları.
- Ders kitabını yazan kişiler konu ile ilgili sorular bölümlerin içine yerleştirmesi, konun pekiştirilmesinde ve genişlemesine yardımcı olmaktadır.
- Ders kitapları eğitimi bireyselleştirmeyi sağlamaktadır. Öğrenciler kitapları kendi öğrenme stillerine uygun şekilde kullanmak öğrenmeyi sağlamaktadır Çünkü; her öğrencinin sahip olduğu zeka, öğrenme hızı ve motivasyon düzeyi farklılık göstermesinden dolayı öğrenci istediği zaman ve mekanda öğrenmemi kendi başına sağlayabilmektedir.
- Ders kitapları göze ve kullana hitap eden araçları çok daha rahat kullanabilmektedir.
- Öncesinde yapılan başarılı bir planlama ile problem çözümü, analizi ve uygulama etkili bir zaman içerisinde kullanılabilir.

Ders Kitaplarının Önemli Noktaları

Bir ders kitabı seçilirken dikkat edilmesi gereken 2 önemli nokta vardır. Bunlar, ders kitabının dil ve anlatımı, bir diğeri ise ders kitabının görselliğidir.

Ders Kitaplarında Dil ve Anlatım

Ders kitaplarında kullanılan dilin kitap içerisinde gerçek anlamada etkili bir şekilde kullanılmalıdır. Bunun sebebi aktarılmak istenen bilgi doğrultusunda dilin seviyesinin seçilmesi metinlerde konunun anlatılmasını bu şekilde başarmaktadır (Keseroğlu, 2017). Metinlerde kullanılmakta olan dil hedef öğrenci gurubuna ve ulaşılmak istenen hedefe hitap etmelidir. Bu noktada öğrencinin motivasyonunu ve öğrenme hızını en üst düzeyde tutulabilmektedir.

Metin, bir sanatçının duygu, düşünce ve hayallerini belirli bir dil ve yazı yoluyla okuyucuya aktarmasında kullanılan araçtır. Bundan dolayı, metinde kullanılan unsurlar en az metnin içerdikleri kadar önem taşımaktadır (Erkul, 2004). Buradan yola çıkarak, öğrencilerin kolay anlayabileceği konuyu günlük hayatla ilişkilendirebileceği somut ve soyut kavramları bir birinden ayırt edebileceği seviyelerine uygun, kolaya anlaşılır ve seviyelerine uygun kelimeler kullanılarak yazılmalıdır. Türkçe kaynaklara bakıldığı zaman metinler farklı başlıklar altında

sınıflandırılmasına rağmen genel olarak ikiye ayrılmışlardır, bunların birincisi kurgusal (kurgulayıcı/ yazınsal) ve öğretici (kullanılmalık metin/ bilgi verici) olmak üzere karşımıza çıkmaktadır (Akbayır, 2006; Çalık, 2001).

Ders Kitaplarında Görsellik

Bir ders kitabının, tekniği ve tasarımı yer alması gereken olmazsa olmaz bir gerekliliktir. Bunun nedeni, öğrenciler öğrenmeyi duyu organlarıyla yapmaktadır. Bu konu kapsamında Edgar Dale ortaya bir yaşantı konisi koymuştur. Bu yaşantı konisi, öğrenmenin somuttan soyuta gitmesini ve materyaller kullanılarak somutlaşmanın kolaylaşmasını sağlamasının nedeni, bir öğretim ne kadar çok duyu organını hitap ederse o kadar çok kalıcı ve hızlı öğrenilmiş olmasıdır (Akınar ve Ersözlü, 2008). Bu konu kapsamında, Philips ABD Texas Üniversitesi bir çalışma yapmıştır. Bu çalışmaya göre bireyler öğrenme yaşantıları yoluyla elde edilen bilgiler aşağıda verilen oranlarca hatırlanmaktadır (Kıldar ve Ünver, 2009; Demirel, 2006; Hesapçıoğlu, 2011).

- *“Hem yapıp hem söylediklerinin %90’ını,*
- *Yalnızca söylediklerinin %70’i,*
- *Hem görüp hem duydukların %50’sini,*
- *Yalnızca gördüklerinin %30’unu,*
- *Yalnızca duyduklarının %20’sini,*
- *Sadece okuduklarının %10’unu hatırlayabilmektedir.”*

Bu bilgilerden yola çıkarak, eğitimde kullanılacak olan araç ve gereçlerin duyu organlarına ayrı ayrı hitap etmesinden çok bir arada hitap etmeleri daha kalıcı ve yararlı olduğunu ve daha etkili bir öğrenimi geçirdiklerini görmekteyiz. Ders kitaplarının içerisinde yer alan görsellerin yanında kullanılan materyallerden faydalanabilmektedir. Kitaplarda konulan öğretilmesinde kullanılan görseller, grafikler, şekiller, şemalar, illüstrasyonlar ve fotoğraflar farklı zeka türlerine hitap edebilmekte ve öğrenimi kolaylaştırmaktadır.

Öğretim esnasında görsel bir araç olan fotoğrafların kullanılması, öğretilmek istenen bilginin somutlaştırılmasında ve sürecin çeşitlenmesini sağlamaktadır. Ayrıca fotoğraflar yoluyla zihnimiz bilgileri uzun süreli belleğe

aktarılmasını sağlayarak kalıcılığı sağlamaktadır (Özden, 2013). İllüstrasyonlar daha kolay ulaşılabilir ve yaratıcı olduklarından dolayı derslerde en sık yararlanılan araçların başında gelmektedir. Eğitimde sıklıkla karşımıza çıkan illüstrasyonlar, afişler, çizgi resimler, duvar resimleri, düz resimler, levhalar vb. şeklindedir (Taşpınar, 2017).

Ders kitaplarında yer verilen illüstrasyonlar ise öğrencini dikkatini konuya çekmekte hem de sayfa, metin ve diğer bölümlerle uyum içerisinde olmalıdır. Görsel doku ile illüstrasyon arında uyumu yakalamak, metin ve illüstrasyon arasında daha güçlü bağları meydana getirmektedir. Bunun yanında, illüstrasyonların tek düzden çıkarılması, farklı noktalarda farklı boyut ve renklerde olmaları öğrencilerin dikkatini ve ilgisini en üst düzeyde tutulmaktadır (Çalık, 2001).

Öğrenmede, grafikler kalıcılığı ve somutlaştırmada yardımcı bir diğer kaynaktır. Grafikler verilmek istenen sayısal değerleri, daha anlaşılır ve daha ilgi çekici şekilde ilk bakıldığında kolay anlaşılabilir şekilde verilmesinde yardımcıdır (MEB, 2005). Bundan ayrı olarak, grafikler sayısal değerler arasındaki farkı şekillerle ifade ederek değerler arasındaki farklılık ve benzerlikleri açıklamada yardımcı olmaktadır (Oruç ve Akgün, 2010).

Ders kitaplarının görsel tasarımı içinde tipografi ayrı bir öneme sahiptir. Tipografik tasarım, ders kitabı içerisinde yer alan metnin yazı karakteri, satır uzunluğu, ara boşlukları, renk, boyutları vb. detayları içinde barındırmaktadır. Metinler için mutlaka dikkatle çalışılması gereken alan okunabilir olmasıdır. Metinlerdeki okunabilirlik ve görsellik bir uyum içinde olmalıdır (Alpan, 2008). Tipografinin okunabilirliğe bu kadar önem vermesinin sebebi, bilginin okuyan kişiye en açık ve net şekilde aktarılmasını sağlamasıdır. Tüm bunlar yalın ve doğru şekilde olmalı, bunların yanında yazı içerisindeki estetik yapıyla da tipografi ilgilenmektedir. Tipografinin doğru hazırlanmasıyla ders kitabı içerisinde yer alan öğeler, görsel olarak bir uyum içerisinde verilmesidir (Alpan, 2008).

İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, yapılan alan yazın taraması sonucunda rastlanan çalışmalara yer verilmiştir. Yurtiçi ve Yurtdışında yapılan bu çalışmalar, eğitim programlarının ve farklı disiplinlerin kullanmakta olduğu ders kitaplarının incelenmesini, değerlendirmesini ve karşılaştırılması konularını kapsamaktadır.

Malaikosa ve Sahayu (2019), öğretim programı hazırlamakla bir ülkedeki eğitimin niteliğini artırabileceğimizi ve 2013 pilot proje okullarındaki öğretmen görüşlerine başvurarak İngilizce öğretim programları üzerinde bir inceleme yapılmıştır. Görüşlerden yola çıkarak bulgularında incelenmesiyle bazı sonuçlara varılmış, öğretmenlerin ders programı hazırlarken zorluklarla karşılaştığı bilimsel yaklaşımlı Sınıf atmosferi, otantik bir ölçme yapma ve kaynakların sınırlı olması konusundaki sonuçlara yer vermiştir.

Bayındır (2018), öğretmen görüşlerinden yola çıkarak 2017 yılı taslak yabancı dil (İngilizce) öğretim programında ki değerler eğitimi ve uygulanmasını çalışmasında incelemiştir. Yaptığı çalışmada toplanan öğretmen görüşlerinden yola çıkarak değer kazanımı bakımından programın başarılı olduğu olmadığı yönlerini, değerler eğitimi kapsamında yöntem ve yaşanan problemleri ortaya çıkarmak ve değerlendirmeyi hedeflemiştir. Değerler eğitim kapsamında öğretmenlerin bilgilendirilmesi ve hizmet içi eğitimlere ağırlık verilmesi, değerler eğitimi kazanımlarının, uygulamalar ve değerlendirme aşamasındaki belirsizliğin kaldırılmasında oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Karaca (2018), Türkiye'deki ilk ve ortaöğretim İngilizce programlarını öğretmen ve program uzmanlarından topladığı görüşlerden yola çıkarak incelemiştir. Çalışmada 2013 yılında oluşturulan öğretim programları incelenmiş ve 2017 yılında oluşturulan eğitim programlarına ne derece yansıdığı araştırılmıştır. Çocuklar üzerinde iletişime bağlı dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla bazı değişiklikler yapıldığı ancak genel olarak bakıldığında zaman önceki programın benzeri olduğunu sadece küçük değişimler yapıldığı görülmüştür. Sonuca bakıldığında, en önemli nokta öğrenme öğretme süreçlerinin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Kambur (2018), 5.Sınıf İngilizce programını 90 kişiden oluşan öğretmen grubundan topladığı verilere dayanarak incelemiştir. Görüşler göz önüne alındığında, genel olarak görüşlerin olumlu olması, bunun yanında materyal, teknolojik araç gereç, kaynak eksikliği ve Sınıf nüfusundaki yoğunluk, geleneksel bir Sınıf atmosferi gibi olumsuz görüşlerde ortaya çıkıyor.

Yüce (2018), Avrupa dil çerçevesine bağlı kalarak toplanan görüşme, gözlem ve doküman analizi yapılarak Türkiye'de uygulanan 9.Sınıf İngilizce öğretim programı incelenmiştir. İncelenen programın öğrenci seviyesine uygun, iletişimsel dil becerisine yönelik ve kültürler arası bir yapıya sahip olmasından dolayı

öğrencilerin sahip olduğu iletişimsel sorunları ortadan kaldırdığı ve öğrenme öğretme süreci ile hizmet içi eğitimin ihtiyacına yönelik öneriler vermiştir.

Özkul ve Ülvey (2017) yapmış olduğu araştırmada, KKTC’de okutulmakta olan Kıbrıs Türk tarihi ders kitaplarında yer almakta olan “Tarih öncesi çağlar” bölümlerinin içerik analizlerini incelemiştir. Çalışmasında, KKTC’de ki 1. ve 6. Sınıflarda okutulmakta olan ders kitaplarının içeriklerini incelemiştir. Araştırma modeli olarak, karma araştırma modeli kullanarak nitel ve nicel bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonunda elde edilen verilere bakıldığı zaman, öğretmen görüşleri doğrultusunda 6.Sınıfta kullanılmakta olan ders kitabı 1.Sınıfta kullanılan ders kitabına göre daha olumlu görüşler görülmüştür.

Yücel ve arkadaşları (2017), yabancı dil üzerine kapsamlı bir çalışma yapmıştır. Yapılan bu çalışma son 15 yıl içerisinde yayımlanan ilk ve ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programlarını kapsayan çalışma, çeşitli ölçütler göz önünde bulundurularak programlardaki gelişmeler anlaşılmasına çalışılmıştır. Ortaöğretim programları analiz edildiğinde ise, programlarda iletişimsel yaklaşımın öğretmenler tarafında benimsendiği ancak tam anlaşılmadığını ve uygulanmadığını araştırmalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Öğretim programlarında, aşamalılık ve süreklilik ilkelerinin benimsendiği ancak kapsam, kullanışlılık, esnekli ve denge ilkelerine yer verilmediği ifade edilmiştir.

Dönmez ve Akyol (2017) yılında yapmış olduğu çalışmaya Sosyal Bilgiler Değerler Eğitimine Eleştirel Bir Bakış adını vermiştir. Araştırmada, öğretim programındaki değerler, izledikleri yol, uygulanması ve aile ile olan ilişkilendirme ele alınmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, sosyal Bilgiler öğretim programı değerlerin kazanımları ile birlikte verildiğinde, program ve kazanımlar doğrultusunda sunulmuştur. Bunların yanında, Sosyal Bilgiler dersi kapsamında zorunlu veya seçmeli olarak değerler eğitiminin verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Cinkavuk (2017), 2. Sınıf İngilizce programının genel özellikleri ve programı oluşturan hedef, içerik, değerlendirme öğelerini, Tokat ilinde bulunan öğretmenlerden görüşlerinden yola çıkarak değerlendirmiştir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, olumlu görüşlerin az bir oran olması ve eksik yönlerin ortaya çıkarıldığı ve bu noktaların giderilmesi amacıyla programın tekrar elden geçirilmesi gerektiğini ve eksik noktaların giderilmesinin bir gereklilik olduğunu ö plana çıkarmıştır.

Tay (2017), 2005 sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programını ile 2017 Sosyal bilgiler Dersi Taslak Öğretim Programı'nı karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Programların, program yaklaşımı, vizyon, içerik, amaç kazanım, öğrenme alanı ve değerlendirme süreçleri incelenmiştir. Çalışmada, doküman analizi kullanılarak detaya inilerek bir çalışma yapılmıştır.

Koçoğlu ve Aydın (2017), uzmanların görüşlerini alarak 2017 yılında hazırlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı nitel ver analizi teknikleri kullanılarak yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla toplanan veriler kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmadan yola çıkarak elde edilen sonuçlar göz önüne alındığında, çalışma grubunda yer alan uzmanların ilgili program hakkında bir birinden farklı görüşlere sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Aydın (2016), Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki Coğrafya konuları kapsamında görsel içerikleri incelemiştir. Araştırmada, doküman analizi kullanılmıştır. Verilerin incelenmesinde, ilgili disiplin çerçevesinde ünitelere göre görsel içeriklerin neler olduğu, görsel içerik ilkeline uygunluğu incelenip, yorumlanmıştır. Elde edilen verilerden yola çıkarak sonuç olarak, görsellerin az olmasına rağmen uygun ve konuyla ilgili mesaj vermekte olması açısından yararlıdır. Ancak, uygunluk ilkelerine bakıldığı zaman elde edilen puan standartların altında çıkmıştır.

Kurt (2016), çalışmasında bilim ve teknoloji tarihi öğretimi alanında bu alanda ülkelerin yapmış oldukları eğitimdeki farklı bakış açıları üzerinde durulmuştur. Konuyla ilgili bakış açılarının ortaya çıkması bağlamında, Türkiye, Suriye, Fransa ve ABD'de okutulmaya olan sosyal bilgiler ders kitabı incelenmiştir. Yapılan araştırmada toplanan verilere bakıldığı zaman, İbn-i Sina, Galileo, Newton ile takvim, matbaa, kağıt, saat ve teleskop gibi icat ve buluşların çalışmada yer alan ülke kitaplarında ortak konular olarak ortaya çıkmıştır.

Kandemir (2016), 2013 İngilizce öğretim programını katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımına bağlı kalarak incelemiştir. Çalışmanın sonuçlarına bakıldığı zaman, kullanılabilirliğinin yüksek olduğu ve verilen önerilerin göz önünde tutulmasıyla çok daha başarılı bir program olabileceği vurgulanırken, ders saatlerinin sınırlı olması ve öğrencilerin motivasyonunu daha yüksek tutacak etkinliklerle düzenlenmesinin gerektiğini ifade etmiştir.

Surkis (2015), öğretmen görüşlerinde yola çıkarak 2001 yılında İsrail'de kullanımına başlanan İngilizce öğretim programını incelemiştir. Sonuçlara bakıldığı

zaman, öğretmen ve hazırlayanlar arasında görüş ayrılıkları olduğu, programın temel öğelerinde eksikler olduğu, programın esnek bir yapıda olmadığı ve öğretmenlerin değerlendirmeler bölümünün uygulamadığı belirtilmiştir. Ortaya çıkan bu eksikliklerin giderilmesi noktasında önerilerde bulunulmuştur.

Çankaya (2015), programın dört temel öğesini ve genel özelliklerini öğretmen görüşlerine bağlı olarak değerlendirmiştir. Sonuçlara göz atıldığı zaman, programın öğrenme-öğretme süreçleri ve değerlendirme süreçleri yeniden gözden geçirilmiştir. Bunun yanında öğretmenleri geliştirmeye yönelik hizmet içi eğrimlerin artırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Shah, Rafique, Shakir ve Zahid (2014) yapmış oldukları “Choose a Proper EFL Textbook: Evaluation of ‘Skyline Series ’(Uygun bir İngilizce ders kitabının seçimi: Skyline serisinin incelenmesi)” isimli çalışmasında yabancı dil öğretiminde kullanılan ‘Skyline ’ isimli ders kitabının avantajlarını ve dezavantajlarını değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında, 75 İngilizce öğretmeninden form aracılığıyla veri toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda, ders kitabı hakkında olumlu görüş belirtmiştir. Kitabın içerik açısından, birçok aktiviteye yer verdiği, görünüş olarak ilgi çekici olduğu, konu temelli ve işlevsel olduğuna değinilmiştir.

Koçoğlu (2014), Türk ve Yunan tarih ders kitaplarını barışçı öğretimi hangi düzeyde yaptıklarını tespit etmek üzerine çalışmıştır. Çalışmasında, Türk ve Yunan tarih kitaplarının seçilmesindeki ana neden, iki ülke arasında bulunan düşmanlık ve geçmişten bugüne kadar gelen çalışmaların yaşanması olmuştur. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Analiz bölümünde, kitaplara da kullanılmakta olan barışçı dil anlayışın düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bayraktar (2014), 2. Sınıf yabancı dil İngilizce öğretim programını toplanan öğretmen görüşleri doğrultusunda incelemiştir. Öğretmen görüşleri, programı karşı genel olarak olumlu yorumlara sahiptir. İngilizce eğitime erken yaşlarda başlanması, öğrencilerin sahip olduğu yetenekler ön planda olması, çeşitli etkinliklere yer verilmesi ve farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanılması programın önemli olumlu noktalarıdır. Ancak, programda dört temel öğeye ilgili olumsuz yorumlarda yer almaktadır.

Kaya (2013), ilkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan görsel kanıt kullanımını çeşitli değişkenler kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada, doküman analizinde yararlanılmıştır. Ders kitaplarında bulunan görsel kanıtlar ünitelere bağlı

olarak ayrı ayrı tablo şeklinde verilmiş ve yorumlanmıştır. Toplanan verilere sonucunda, ders kitaplarında yer alan görsel kanıtların miktarı ve kitap içerisindeki dağılımları arasında bir denge olmadığı sonucuna varılmıştır.

Alhamlan (2013), Suudi Arabistan’da ortaokul düzeyinde uygulanmakta olan İngilizce öğretim programını öğrenci ihtiyaçlarına cevap vermesi kapsamında incelenmiştir. Yapılan bu çalışma Bakanlık aracılığıyla yürütülmekte olan İngilizce Dil Geliştirme Projesiyle birlikte tanıtılmıştır. Bakanlık tarafından öğrenim görmekte olan 500 kız öğrenciye uygulanan ankette bakıldığında, genel olarak olumlu dönütler aldıklarını ifade etmiştir. Ancak, ders kitaplarının içeriğinin zorluk düzeyi, sözcük çalışmalarının sayısı, Sınıf içi etkinliklere yüksek puanlar verilmediğini ifade etmiştir.

Hashemzad ve Maftoon (2011), İran Koleji Öğrencileri İçin İngilizce Dilbilgisi isimli kitap üzerinde detaylı bir değerlendirme yapabilmek için Daoud ve Celce-Murcia’nın geliştirdiği bir form ve Bloom’un dil öğrenimini kullanılan bir taksonomisinden yararlanılarak bir çalışma yapmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda, kitap, içerik, kelime ve fiziksel özellikler bakımından yeterli olarak bulunurken, alıştırmaların çeşitliliği ve görsel yapı açısından yetersiz olarak değerlendirilmiştir.

Şefik (2008), 30 Avrupa ülkesinde kullanılmakta olan ilköğretim birinci Sınıf zorunlu yabancı dil öğretim programını, yabancı dil kimin tarafından öğretildiği ve hizmet önce eğitim süreci, yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı, en çok öğretilen yabancı dil ve yabancı dil öğretimi için planlanan süre göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Bu ülkelerde, dört beceriye de eşit önem verildiği ancak ilk olarak dinleme ve konuşmayla öğretime başlandığı belirtilmiştir.

Al-Yousef (2007), Suudi Arabistan Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından seçilen Üçüncü Sınıf Orta Düzey İngilizce Ders Kitabının olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya çıkararak kullanış bir kitap olup olmadığını değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda, kitabın içerik ve görsel öğeler bakımından yeterli düzeyde olduğunu; dil seviyesi, kalıcı ve destekleyici etkinlikler öğrenme için içeriğin tekrarlanması açısından yetersiz olduğu sonucuna varmıştır. Kitabın içeriğinin çeşitlendirilmesi ve öğretilen konunun tekrarlanarak pekiştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Durna (2007), Türkiye ve Almanya Eğitim sisteminde yer alan ilköğretim Sosyal Bilgiler dersi konularını karşılaştırmıştır. Çalışmada, benzerlik ve

farklılıklarının ortaya konulması üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Her iki ülkenin farklı programlar kullanması, farklı konularla faaliyetlerini yürütmesine yol açmaktadır.

Er (2006), öğretmen ve müfettişlerin görüşlerinden yola çıkarak 4. ve 5. Sınıf İngilizce öğretim programını, eğitimin dört temel ögesi kapsamında incelemiştir. Araştırmada, genel amaçların herkes tarafından anlaşılır bir şekilde anlatıldığı, öğrencilerin yaşına uygun olduğu ve kazandırılabilir bir yapıda olduğunu ifade etmiştir. Bunların dışında, genel amaçların aktarılması konusu incelendiğinde, zihinsel öğrenmeler, psikomotor alan, günlük hayatta yabancı dil kullanımı, duyuşsal öğrenme ile ilgili hedeflerin öğretilmesinde eksikliklerin yaşandığı gözlemlenilmiştir.

Eşgi (2005) yapmış olduğu araştırmada, ilkokul 5. Sınıf bilgisayar dersi kitaplarını incelemiştir. Çalışmasında, konu alınan kitabın görsel içerik ilkelerine uygunluk düzeyi araştırılmış ve bu kitaplardaki ilkeler arasındaki farklılıkların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak, araştırmasında MEB Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylanmış olan 5 adet kitaptan örnekler alarak araştırma tamamlanmıştır.

Yapılan alan yazın taramasından eğitim programları ve ders kitaplarının çok azının görsel ve içerik açısından tam uyumlu olduğunu ve bir çoğunda olumsuz ve eksik yönleri olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizi ve yorumlanması bu bölümde yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada Nitel yöntemlerden döküman analizi modeli kullanılmıştır. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığınca kullanılmasına karar verilen 5.Sınıf İngilizce ders kitabı içeriğine ve dışına bağlı bir inceleme yapılmasından dolayı içerik analizi yapılmıştır. Kitap içeriğini sadece yazılı dokümanlar değil, kitapta yer alan görsel içerikler de (fotoğraflar, renkler, grafikler vs.) kitabın içeriğini oluşturmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmada, KKTC’de ilköğretim 5. Sınıf İngilizce ders kitabının içerik analizi ve görsel tasarım ilkelerine uygunluk açısından incelemesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook 2 adet kitap dökümanı araştırmanın çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmada yer verilen ders kitabı konu alanı üç uzman tarafından incelenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada yer alan ders kitabının incelenmesinde iki değerlendirme formu kullanılmıştır. Kullanılan forumlardan ilki Kutlu (2007) tarafından geliştirilen “Ders Kitabı İçeriği Değerlendirme Formu” (Ek2) ve bir diğeri ise Alpan (2004) tarafından geliştirilen “Ders Kitaplarına Yönelik Grafik/Görsel Tasarım İlkeleri Formu” (Ek1)’dir. Forumların kullanılması öncesinde e-posta yoluyla gerekli izinler alınmıştır (Ek1 ve Ek2).

Verilerin Toplanması

Araştırmada yer alan 5.Sınıf İngilizce ders kitabı (BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook) yazılı ve görsel içerik açısından detaylı bir şekilde incelenmiştir. Ders kitabı “İçerik Analizi Değerlendirme Formu” Kutlu (2007) ve “Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluk Formu” Alpan (2004) kapsamında incelenmiştir. Araştırmada, seçilen konu alanı 3 uzman tarafından da aynı formlar kullanılarak ders kitabı incelenmiştir.

Ders kitabını yazılı içerik analizi yapmak için Kutlu (2007) tarafından hazırlanan “İçerik Analizi Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Form 3 maddeden oluşmakta olup içerik analizinde kullanılmıştır. Uzman kişilerden alınan görüşler doğrultusunda formun güvenilirlik ve geçerlilik değerlendirmesi yapılmıştır.

Görsel içerikleri incelemek amacıyla Alpan (2004) tarafından hazırlanan “Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluk Formu” kullanılmıştır. Bu form, 48 maddeden oluşan formda her maddenin uygunluğunu belirlemek için standart sapması ve aritmetik ortalaması alınmıştır. Standart sapma 1 ve daha düşük olan, ortalaması 4 ve daha yüksek olan 48 madde incelenerek kitabın görsel içerik tasarımına önem verilmiştir. 48 maddeden meydana gelen bu formda 6 adet alt boyuta yer verilmiştir. Yer alan bu boyutlar, Tipografik özellikler, görsel öğelerin tasarımı, sayfa tasarımı, metin örgütleyicileri, kapak tasarımı ve üretime yönelik dış yapı özellikleridir.

Verilerin Analizi

Araştırmada döküman analizi tekniğine başvurulmuştur. Döküman analizi tekniği, araştırması planlanan konu hakkında ki bilgileri taşıyan sözlü, yazılı vb. verilerin incelenmesi ve bir arada toplanarak genellemeler yapılarak yorumlaması olarak yapılması tavsiye edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Döküman analizi sürecinin daha kolay olması ve tablolaştırılarak okuyucuların anlayabilmesi adına forumlar aracılığı ile uzmanlardan alınan görüşlerde puanlanma usulüne başvurulmuştur. Kullanılan iki formda ki “Evet” için 2 puan, “Kısmen” için 1 ve “Hayır” için ise 0 puan verilerek analiz edilme yoluna gidilmiştir. Görsel açıdan yapılan incelemede ilk olarak genel bir değerlendirme yapılmış ve ardından formda yer alan metin tasarımı, sayfa tasarımı, görsel öğelerin tasarımı, kapak tasarımı ve üretime yönelik dış yapı özelliklerinin değerlendirilmeside son olarak yapılmıştır.

Kullanılan formlarda kitap toplam 10 puan üzerinden değerlendirilmiştir. 10 puan üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda kitapların içeriğinin uygunluğu hakkında karar üretilmiştir.

Uygunluk Düzeyi	Değer
Uygun değil:	$0 \leq 2$ arası değerler
Kısmen uygun:	$2 > \leq 4$ arası değerler
Orta düzeyde uygun:	$4 > \leq 6$ arası değerler
Oldukça uygun:	$6 > \leq 8$ arası değerler
Tamamen uygun:	$8 > \leq 10$ arası değerler

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama araçlarıyla elde edilen verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına yer verilmiştir. Yapılan görsel uyum ve içerik analizi sonucunda elde edilen verilerin ağırlıklı puanlamaları ve ortama değerleri tablolar şeklinde sunulmuş olup, ilgili bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2.

5. Sınıf İngilizce Ders Kitabının Görsel İlkelerine Uygunluk Formuna İlişkin Uzmanların Cevapları

	Evet		Kısmen		Hayır	
	n	%	n	%	n	%
A) Metin tasarımı (Tipografik özellikler, metin örgütleyiciler)						
a) Tipografik özellikler						
1- Yazı boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu (İlköğretim birinci sınıflar için 20-24 punto, ikinci sınıflar için 18 punto, üçüncü sınıflar için 14 punto, dördüncü sınıflar için 12, beşinci sınıflar için 11, daha üst sınıflar için 10 punto büyüklüğünde yazı kullanılması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
2- Yazı karakterinin okunabilirliği (Genelde başlıklarda ve ilköğretim düzeyindeki öğrenciler için metin içinde tırnaksız yalın küçük harf karakterinin kullanılması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
3- Yazı renginin ya da ton değerinin etkili kullanılması (Okunabilirlik açısından yazının zemin rengi ile çok fazla zıtlık oluşturmaması. Örneğin seçilen yazı karakterlerine bağlı olarak beyaz zemin üzerindeki yazının %80 siyah kullanılması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0

4- Satırlar arası yatay ya da dikey boşluğun dengeli kullanılması (Dikey boşluk olarak satır aralarının normal (1,5) olması ve başlıklar, paragraflar arasındaki boşlukların ise tutarlı biçimde aşamalı (hiyerarşik) kullanılması. Gerekğinde metin düzenlemede sağa ya da sola dayalı bloklama yöntemi kullanılarak gözü rahatlatıcı yatay boşlukların oluşturulması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
5- Dikkat odaklayıcı sözcük ya da sözcüklerin etkili tasarlanması (Koyu, italik, renkleri, yazı çeşitlerinin bütünlüğü bozmayacak biçimde çarpıcı tasarlanmış olması, metin içinde olumsuzluk bildiren sözcükler dışında altını çizmek ve büyük harf kullanılmaması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
6-Satır uzunluğunun okunabilir ölçülerde olması (En çok 18-24 cm ya da 8-12 sözcük arasında olması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
7- Sözcükler arası boşlukların dengeli olması (Tutarsız boşluklar nedeni ile okumayı kesintiye uğratmaması için otomatik olarak tam bloklama kullanılmaması, diğer bir deyişle yanlardan bloklama kullanılmaması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
8- Harflerin arasındaki boşlukların dengeli olması (Harflerin iç boşluklarının ve sözcük içindeki boşlukların optik olarak düzenlenmesi (harflerin karakterlerine göre dizilmesi) ve harflerin içlerinin kapanmaması için çok kalın harf karakteri kullanılmaması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
9- Metnin sayfadaki bütünlüğüne dikkat edilmesi (Görsel ve anlam bütünlüğü açısından paragraftaki son satırın diğer sayfanın başına ve ilk satırın sayfa sonuna gelmemesine özen gösterilmesi)	3	100,0	0	0,0	0	0,0

b) Metin Örgütleyicileri

10- Başlıkların etkili düzenlenmesi (Başlıkların olabildiğince kısa olması, uzun alt başlıklarda küçük harf kullanılması. Ana, alt ve yan başlıkların farklı karakterlerde ve harf boylarının aşamalı düzenlenmesi (ör: bölüm başlığının 22 punto, alt ve yan başların ise metin başlığından 1-2 punto küçük olması gibi)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
11- İçindekiler listesinin işlevsel biçimde düzenlenmesi (Sayfa tasarımı biçimine, metinde kullanılan başlık sistemine ve içeriği tanıtmaya amacına uygun olarak rahat okunabilir biçimde düzenlenmesi)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
12- İçindekiler listesinin dikkat çeken biçimde düzenlenmesi (Gerektiğinde tanıtım amacına hizmet edici resim, şema, grafik etkiler kullanılarak öğrencinin ilgisine sunulması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
13- Kutuların amaca kısmen uygun kullanılması (Süs amaçlı gereksiz çerçeveler biçiminde kullanılmaması, gerekirse metinden ayrı olarak dikkat çekmesi istenen özet, soru, senaryo gibi etkinliklerde sayfa tasarımına uygun olarak kullanılması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
14- Her bölüm için ilgili başlık listesinin hazırlanması (Bölüm başında ana ve alt başlıkların içerik hedeflerine ve sayfa tasarım biçimine uygun olarak yer alması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
15- Sözlük düzenlemesinin yapılması (Bilinmeyen sözcükler ve teknik terimler için kitap sonunda bir sözlüğe yer verilmesi)	1	33,3	0	0,0	2	66,7
16- Kaynakça düzenlemesinin yapılması (Metin içinde kullanılan kaynaklara kaynakçada yazım kurallarına ve öğrenci düzeyine dikkat edilerek yer verilmesi)	0	0,0	0	0,0	3	100,0

B) Görsel Öğelerin Tasarımı

17- Görsel öğelerin mesaj aktarımına katkıda bulunmaları (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin metin içeriğine uygun, yaratıcı, yönlendirici, düşündürücü, mesajı özetleyici ve bilgilendirici biçimde tasarlanmaları)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
18- Görsel öğelerin mesaj aktarımında öğrenci için uyarıcı olması (Resimleme, fotoğraf, şema, vb. görsel öğelerin öğrencinin imgelem gücünü harekete geçirici, onlarda heyecan duygusunu uyandırıcı ve estetik beğenilerini güçlendirici biçimde tasarlanmış olması)	1	33,3	2	66,7	0	0,0
19- Resimlemelerde desenin sağlam olması (kullanılan figürlerin hareketlerine dikkat edilerek sağlam çizilmiş olması, örneğin oturan bir figürün izleyende o duyguyu uyandırması)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
20- Tasarımda yalınlık ve basitlik ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri oluşturan biçimlerin ne tam gerçekçi ne de tam soyut olması. Yalın anlaşılır ve mesajın gerektirdiği kadar detay kullanılması)	0	0,0	3	100,0	0	0,0
21- Görsel öğelerde vurgulamanın etkili kullanılması (Bir görsel öğeye bakarken göz hareketlerinin daha çok sol üst köşede odaklandığı bulgusundan hareketle içerik elveriyorsa vurgulanması gereken öğelerin sol üst köşeye yerleştirilmesine dikkat edilmesi)	0	0,0	3	100,0	0	0,0
22- Görsel öğelerde öğrenci düzeyine uyulması (Resimleme, fotoğraf gibi görsel öğelerin öğrencilerin yaşantılarına, onların somut deneyimlerine uygun olması)	1	33,3	2	66,7	0	0,0
23- Görsel öğelerin renkli olması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin özellikle ilköğretim birinci devrede renkli olması fakat çok sayıda renk kullanılmaması)	0	0,0	0	0,0	3	100,0

24- Tasarımda bütünlük ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin içindeki tüm elemanların bir konu ile ilgili olarak bütünlük içinde düzenlenmiş olması)	0	0,0	3	100,0	0	0,0
25- Çizginin amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri tasarlama da kullanılan çizginin (iskeletin) genellikle yön duygusu için kullanılması. Özel olarak ise örneğin, eğik kıvrımlı çizgilerin hareket duygusu için yatay çizgilerin gerginlik için dikey çizgilerin ise kesinlik ve yönerge ifadesi için kullanılması)	0	0,0	3	100,0	0	0,0
26- Tasarımda denge ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri tasarlama da kullanılan elemanların dengeli bir biçimde yerleştirilmiş olması, simetrik dengeyi kullanmaktan kaçınılması, hareket ve dikkat çekme özelliği açısından asimetrik dengenin kullanılması. Boşluk doluluk oranına dikkat edilmesi)	0	0,0	3	100,0	0	0,0
27-Rengin amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerde yer alan obje ve figürlerin renklerinin, önemli bilgi ve ayrıntılara ışık tutacak, benzerlik ve farklılıklara işaret edecek, estetik duygu uyandıracak biçimde kullanılması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
28- Görsel öğelerin boyutlarının amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin içeriği ayrıntı gerektiriyorsa boyutların büyük ve geniş tutulması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0

C) Sayfa Tasarımı

29- Belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması (Tasarımda tüm sayfalarda ve kitabın bütününde sayfa düzeni, yazı karakteri, satır boşluğu, kenar boşluk ayarları vb. tipografik öğelerde ve görsel öğelerde birbiriyle uyumlu (estetik kaygıyla ve özgün bir biçim anlayışıyla) bir bütünlük ve devamlılık oluşturma)	2	66,7	1	33,3	0	0,0
---	---	------	---	------	---	-----

30- Görsel öğelerin okuma akışını engellememesi (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin okuma akışını engellemeyecek biçimde yerleştirilmesi. Başlığın altına ve metnin ortasına paragraf arasına yerleştirilmemesi, metin ile görsel öğeler arasında 4 mm dolaylarında hayli bir çerçevenin bırakılması)	2	66,7	1	33.3	0	0,0
31- Görsel öğelere yeterince yer verilmesi (Öğrencinin imgesel düşünmesi açısından resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelere sayfa tasarımında öğrenci düzeyine göre yeterince yer verilmesi)	2	66,7	1	33.3	0	0,0
32- Görsel öğelerin yerleştirilmesinde hareketin sağlanması (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin yerleştirilmesinde monotonluktan uzak durulması. Devamlı çerçeve içine alınmaması, hep aynı yerlere yerleştirilmemesi, hep aynı büyüklükte olmaması vb.)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
33- Görsel öğelerin ilgili metnin yakınında yer alması (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin ilgili metnin hemen yanında üstünde veya altında yer alması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
34- Boşlukların etkili kullanılması (Sayfa düzenlemede öğrencinin zihnini karıştıracak, sıkışık ve kalabalık etkiden uzak durulması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
35- Karşılıklı iki sayfanın birlikte düzenlenmesi (Karşılıklı iki sayfanın tek bir kompozisyon olarak düşünülmesi)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
36- Sayfa numarasının ayrı bir tasarım öğesi olarak düzenlenmesi (Sayfa numarasının metinden bağımsız olarak tasarlanması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
D) Kapak Tasarımı						
37- İçerik ve sayfa düzeni ile ilişkili olması (Kapak tasarımının içerik ve sayfa tasarımı ile biçem anlayışı bakımından tutarlı olması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
38- Sırt yazısının yukarıdan aşağıya doğru	3	100,0	0	0,0	0	0,0

yazılması

39- Kapak bilgilerine dikkat edilmesi (Kitabın kapağında ve sırtında yayın evi, yazar, kitap adı ve öğrenci Sınıf düzeyinin yazılmış olması. İç kapakta ise kapak bilgileri dışında kapak, sayfa tasarımcısı ve resimleyenini yani tasarımcının adlarının bulunması)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

40- Yazı karakterinin seçimine dikkat edilmesi (Karmaşık bir etki yaratmaması için kapakta çok çeşitli yazı karakterlerinin kullanılmaması)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

41- Ön ve arka kapağın bir bütün olarak tasarlanması (Kapağın ön, arka, ve sırt kısmının birlikte bir bütünlük içinde, birbirleriyle ilişkili ve tutarlı olarak düzenlenmesi)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

42- Kapağın estetik ve albenili hazırlanması (Kapak tasarımında kullanılan görsel öğelerin, yazıların ve diğer elemanların düzenlenmesinde estetik ve ilgi çekici, özgün bir biçim anlayışını yansıtması)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

E) Üretime yönelik dış yapı özellikleri

43- Kitap boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu (Ders kitabı boyutlarının ilköğretim birinci devre 1, 2, ve 3. sınıflar için (büyük boy) A4 boyutlarının, diğer düzeyler için A5 ve B5 boyutlarının kullanılması)

0 0,0 0 0,0 3 100,0

44- Kitap kapağının dayanıklı ve sağlam olması (Kitap kapaklarının mukavva cilt veya kalın bristol (220-280 gr/m²) kartondan yapılmış olması, üzerine lak veya selefon kaplanmış olması)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

45- Kitabın kağıt kalitesine ve kullanımına dikkat edilmesi (Kitabın 90gr/m²'lik birinci hamur veya mat kuşe kağıda basılması, kat izi, buruşukluk, çapak gibi kesim ve katlama hatalarının bulunmaması)

3 100,0 0 0,0 0 0,0

45- Kitabın kağıt kalitesine ve kullanımına dikkat edilmesi (Kitabın 90gr/m ² 'lik birinci hamur veya mat kuşe kağıda basılması, kat izi, buruşukluk, çapak gibi kesim ve katlama hatalarının bulunmaması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
46- Kitap cildinin dayanıklı ve sağlam olması (Kitap ciltlemesinin sağlamlık ve sayfaların kolay çevrilebilmesi açısından sırttan dikişle yapılmış olması veya amerikan tutkalı ile yapıştırılmış olması, tel zımba kullanılmaması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
47- Baskının net, düzgün ve temiz yapılması (Baskıların sayfanın arka yüzüne geçmemiş olması, kir, leke, vb. bulunmaması. Arka ve ön sayfalardaki satırların ve boşlukların ışığa tutulduklarında çakışmış olmaları. Fotoğraf ve resimlerin değer yitirmeden net basılmış olması)	3	100,0	0	0,0	0	0,0
48- Kağıdın doku yönüne dikkat edilmesi (Kağıdın doku yönünün (kağıt suyunun) sayfanın kolay çevrilmesi için kitap sırtı ile aynı doğrultuda olması):	3	100,0	0	0,0	0	0,0

Araştırmaya katılan uzmanların tamamı görsel tasarım uygunluk ilkeleri formunda soru1, soru2, soru5, soru6, soru9, soru10, soru13, soru14, soru17, soru27, soru28, soru32, soru33, soru34, soru35, soru36, soru37, soru38, soru39, soru40, soru41, soru42, soru44, soru46, soru47 ve soru48 numaralı sorulara tamamen evet cevabını vermişlerdir. Bu da formda yer alan 48 sorudan 26 soruya tüm katılımcıların olumlu dönüt yaptıklarını görüyoruz. Formun ilk dokuz sorusu ders kitabının tipografik özellikleriyle ilgili cevaplar aramaktaydı. Uzmanların soru1, soru2, Soru 5, soru6 ve soru9'a hepsinde evet cevabını vermiş olması otomatik olarak başarıyı yüksek göstermektedir. Diğer yandan, Soru 20 "Tasarımda yalınlık ve basitlik ilkesine uyulması", Soru 21 "Görsel öğelerde vurgulamanın etkili kullanılması", Soru 24 "Tasarımda bütünlük ilkesine uyulması", Soru 25 "Çizginin amaca uygun kullanılması" ve Soru 26 "Tasarımda denge ilkesine uyulması" altbaşlıklarının tümünün görsel öğelerin tasarımı başlığının altında yer almakta ve

tümüne de uzmanlar kısmen cevabını vermiştir. Son olarak, uzmanlar Soru 16 “Kaynakça düzenlemesinin yapılması”, Soru 23 “Görsel öğelerin renkli olması” ve Soru 43 “Kitap boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu” sorularına tümüde hayır cevabını vermiştir.

Content Connection | Science

3:10
14 Look, listen and repeat.

blood bone brain energy muscle skin teeth vitamin

3:11
15 Listen and read. How do vitamins help us?

The Vitamin Alphabet

Vitamins help our bodies grow strong and stay healthy. We need vitamins every day. How do we get them?

	What It Does	Where We Get It
Vitamin A	Vitamin A is good for our eyes and skin. It helps them stay healthy.	We get this vitamin from carrots, mangoes, milk and eggs.
Vitamin B	There are many different kinds of Vitamin B. Some help give us energy to move. Others help make blood.	We get the different kinds of Vitamin B from different kinds of food. These include potatoes, bananas, bread, rice, pasta, chicken, fish, cheese, eggs and green peppers.
Vitamin C	Vitamin C is good for our bones, teeth and even our brains.	We get this vitamin from oranges, peppers, tomatoes and potatoes.
Vitamin D	Vitamin D helps make strong bones.	We get this vitamin from eggs, fish, milk – and even the sun, too!
Vitamin E	Vitamin E helps keep our blood healthy.	There is Vitamin E in nuts and green vegetables.

THINK BIG Which vitamins do the following people need and why?
What food should they eat?
a a football player b a pilot

90 Unit 7

Şekil 1: 5. Sınıf Ders Kitabı Sayfası (Big English 3, Pupil’s Book, s.90)

Görsel tasarım ilkelerine uygunluk formunun tipografik özellikleri alt başlığına baktığımız zaman uzmanların yer alan 9 Soru için toplam 27 adet olan cevaptan 23’üne evet cevabını vermiş olmaları kitabın tipografik açıdan başarılı bulunduğunu göstermektedir. Yer alan ilgili sorularda “Metnin sayfadaki bütünlüğüne dikkat edilmesi, Satır uzunluğunun okunabilir ölçülerde olması ve dikkat odaklayıcı sözcük ya da sözcüklerin etkili tasarlanması” gibi konulara yer verilmiştir. Görsel tasarım ilkeleriyle ilgili örnek sayfa Şekil 1’de verilmiştir.

Metin örgütleyicileri noktasında başlıkların etkili düzenlenmesi, kutuların amaca kısmen uygun kullanılması ve her bölüm için ilgili başlık listesinin hazırlanması gibi sorulara yer almaktadır. İlgili soruları uzmanlardan alınan toplam 21 adet olan cevaptan 14'üne evet cevabını verilmiştir. Kaynakça düzenlenmesinin yapılması sorusuna ise tüm uzmanların hayır cevabını vermeleri ise kitabın bu noktada eksik olduğunu göstermektedir. Metin örgütleyicilerle ilgili ders kitabından alınan örnekler Şekil 2 ve Şekil 3 'te verilmiştir.

Şekil 4: 5. Sınıf Ders Kitabı Kapağı (Big English 3, Pupil's Book)

Ders kitabının kapak tasarımı konusunda uzmanların verdikleri yanıtlar toplam 18 cevaptan tümüne evet cevabı vermişlerdir. Buradan yola çıkarak kitabın kapak tasarımı konusunda başarılı olduğunu görülmektedir. Formda yer alan sorulara hiç bir uzman kısmen veya hayır cevabını vermemiş olması dikkat çekmektedir. Ders kitabının kapağı yukarıdaki Şekil 4’te görülmektedir.

Culture Connection | Around the World

19 Listen and read. Which breakfast looks good to you? Why?

Breakfast in Different Countries

Breakfast is a great way to start the day. Kids around the world eat many different things for breakfast. Here are just a few examples:

Japan
My name is Yoko. I'm from Japan. In the morning, I usually eat rice, soup, fish and pickles.

Spain
I'm Luis and I'm from Spain. I usually eat bread or cereal for breakfast but sometimes I eat churros with chocolate. Churros are like little doughnuts.

Mexico
My name is Camila. I'm from Mexico. For breakfast, I often eat huevos rancheros – fried eggs on toasted tortillas with salsa. They are spicy, colourful and delicious!

Australia
My name's Tony. I live in Australia. I like eating toast in the morning – with beans on top! Yum!

20 Read and match the breakfast to the country. Then say.

Australia	Japan	Mexico	Spain
doughnuts	fried eggs on toasted tortillas	rice and soup	beans on toast

In Australia, Tony likes eating beans on toast for breakfast.

THINK BIG What do people eat for breakfast in your country? Where do people eat these for breakfast? Find out!
a kippers b kimchi c potato scones

92 Unit 7

Şekil 5: 5. Sınıf Ders Kitabı Sayfa Tasarım Örneği (Big English 3, Pupil's Book, s.92)

Sayfa tasarımı konusunda Şekil 5’te verilen görsel kitaptan bir örnektir. Uzmanlar tarafından verilen toplam 24 cevaptan 21’ine evet cevabını vermişlerdir. Buradan yola çıkarak kitabın sayfa tasarımı konusunda başarılı olduğunu görülmektedir. Belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması, görsel öğelerin okuma akışını engellememesi ve görsel öğelere yeterince yer verilmesi sorularına sadece bir uzman tarafından kısmen cevabı verilmiştir.

Tablo 3.

5. Sınıf İngilizce Ders Kitabının İçerik Analizi Değerlendirme Formuna İlişkin Uzmanların Cevapları

	EVET		KISMEN		HAYIR	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
1. Kitapta verilen bilgiler bilimsel verilere uygun, sınanmış ve doğruluğu kanıtlanmış bilgilerdir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
2. Kitapta yer alan konular uygun olarak sıralanmış ve basamaklandırılmıştır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
3. Kitabın içeriği, ilköğretim okulu programında (Bilgisayar Dersi Programında) öngörülen hedef ve hedef davranışları kazandırabilecek niteliktedir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
4. Ünite sayısı yıllık ders saati ile orantılıdır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
5. Her ünitenin giriş bölümünde o ünitenin hedef ve hedef davranışları verilmiştir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
6. Kitapta konuların işlenişinde bu konularla diğer derslerin konuları arasında ilişki kurulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
7. Konuların işlenişinde öğrencilerin gelişim basamakları dikkate alınmıştır.	2	66,7	1	33,3	0	0,0

8. Konuların işlenişinde öğrencilerin ilgileri dikkate alınmıştır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
9. Konuların işlenişinde öğrencilerin yetenekleri dikkate alınmıştır.	0	0,0	3	100,0	0	0,0
10. Konuların işlenişinde öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınmıştır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
11. Konuların işlenişinde öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınmıştır.	2	66,7	1	33,3	0	0,0
12. Konuların işlenişinde yakından uzağa ilkesine uyulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
13. Konuların işlenişinde kolaydan zora ilkesine uyulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
14. Konuların işlenişinde bilinenden bilinmeyene ilkesine uyulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
15. Konuların işlenişinde basitten karmaşığa ilkesine uyulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
16. Konuların işlenişinde somuttan soyuta ilkesine uyulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
17. Konuların işlenişinde izlenen yöntem, etkili bir öğretim süreci için uygundur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
18. Kitapta yer alan konular gerçek yaşam ile yeterince bağlantılıdır.	2	66,7	1	33,3	0	0,0
19. Kitapta yeni bir kavram ele alınırken daha önceki kavramlarla ilişki kurulmuştur.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
20. Birbirleriyle ilişkili kavramlar bir bütün halinde verilmiştir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
21. Kitapta geçen kavramların ve becerilerin farklı disiplinlerdeki kullanımına ilişkin örnekler verilmiştir.	2	66,7	1	33,3	0	0,0

22.Kitapta öğrencilere kazandırılacak bilgi ve beceriler için yeteri kadar örnek verilmiştir.	1	33,3	2	66,7	0	0,0
23.Kitapta konular işlenirken öğrencilere öğrendiklerini günlük yaşama ve gerçek problem durumlarına uygulayabilmeleri için olanak verilmiştir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
24.Kitapta öğrencilerin konular arasında bağ kurmalarını sağlayacak tekrar bölümleri vardır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
25. Her ünitenin sonunda özet verilmektedir.	0	0,0	3	100,0	0	0,0
26.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar metnin içeriğine uygun ve tutarlıdır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
27.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar öğretim seviyesine uygun ve tutarlıdır.	3	100,0	0	0,0	0	0,0
28.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar ünitenin özelliklerine uygun ve tutarlıdır.	0	0,0	3	100,0	0	0,0
29.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun ve tutarlıdır.	0	0,0	3	100,0	0	0,0
30.Kitaptaki bilgi ve becerilerin kazandırılması için verilen örnek ve resimlerde cinsiyet rolleri bakımından eşitlik vardır.	2	66,7	1	33,3	0	0,0
31.Kitap genel olarak değerlendirildiğinde öğrencinin derse motivasyonunu sağlayacak niteliktedir.	3	100,0	0	0,0	0	0,0

Uzmanların cevaplamış olduğu İçerik Analizi Değerlendirme formunda soru1, soru2, soru3, soru4, soru5, soru6, soru8, soru10, soru12, soru13, soru14, soru15, soru16, soru17, soru19, soru20, soru23, soru24, soru26, soru27 ve soru31 numaralı soruların tümüne evet cevabı vermişlerdir. Uzmanlar yalnızca Soru9 “konuların işlenişinde öğrencilerin ilgileri dikkate alınmasına”, soru25 “her ünitenin sonunda özet verilmesine”, soru28 “kitaptaki resim, çizim ve şemalar ünitenin

özelliklerine uygun ve tutarlılığına” ve soru29 “Kitaptaki resim, çizim ve şemalar öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun ve tutarlılığına” maddelerine tümüde kısmen cevabını vermişlerdir.

BÖLÜM V

Tartışma

KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook kitabı ilköğretim 5.Sınıflar için yabancı dil (İngilizce) öğreniminde kullanılmak amacıyla seçilmiştir. Bu bölümde ders kitabıyla ilgili görsel tasarım ilkelerine uygunluk ve içerik analiz değerlendirmelerinin sonuçları, bu bölümde yapılan alan yazın taramasıyla benzerlik ve farklılıklarında belirlenerek tartışılmıştır.

Seçilen ders kitabının görsel tasarım ilkelerine uygunluk formunun sonuçlarına göre ortalama bir değer ortaya çıkmıştır. Buradan yola çıkarak, bu bölümde verilecek olan değerlendirmeler ve tavsiyeler ders kitabı için önem taşıdığı söylenebilir. Çalışmamızdan elde edilen verilere göre seçilen ders kitabı değerlendiren uzmanların cevapları doğrultusunda tipografik özellikleri açıdan başarılı olarak ifade edilmiştir. Uzmanların ders kitabının tipografik özellikleri açısından hem fikir olduğu söylenebilmektedir.

Becer (2015)'in yapmış olduğu çalışmada batı kültüründe bulunmakta olan yazılı iletişim metinlerinin iletişim şeklinin sol üst köşeden başlayıp sağ alt köşede son bulan bir yapıda olduğu ve kitabın sayfa düzeninde ana unsur olarak yer aldığı vurgulanmıştır. Alpan (2008)'in çalışmasında ise sayfa tasarımında kullanılan renk ve toplamının doğru yapılması okunabilirliği artırdığı, metnin bulunduğu sayfanın okunabilirliğin üzerinde doğrudan etkisi olduğu ve beyaz bir fon üzerinde siyah yazıların sıklıkla bulunması ve yazı rengin çok koyu seçilmesi okumayı kolaylaştırdığını ifade etmiştir.

Alpan (2008)'in çalışmasında birden çok başlığın kitapta yer alması, yer alan bu başlıkların çok fazla alt başlığının bulunması ve çok uzun bir yapıda olmasının öğrenciyi yorabilir ve şaşırtabilir olacağını ifade etmiştir. Diğer bir konu, ders kitabının içindekiler bölümünde seçilen öğelerin ders kitabının içeriğiyle ilişkili olması, kitabın bir çeşit özeti olmasında dolayı bu bölümde kitabın ilgili bölümlerine bağlayıcı görsel öğelere yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Hartley (1996)'nın yapmış olduğu çalışmada konu başlıkları, kaynakça bölümü, özet kısmı gibi metne bağlı içerikler öğrenciler tarafından hoş karşılandığını ifade etmiştir. Çalışmamızda toplanan verilere bakıldığı zaman seçilen ders kitabınının metin örgütleyicileri

bakımından kısmen uygun olduğu ortaya çıkmaktadır. Metin örgütleyicileriyle ilgili değerlendirme bölümünde içindekiler listesinin işlevsel biçimde düzenlenmesi ve içindekiler listesinin dikkat çeken biçimde düzenlenmesi ifadelerinde bir uzmanın iki ifade içinde kısmen cevabını vermesi, bu bölümde gözden geçirilmesini tavsiye edilebilir. Diğer bir noktada, “sözlük düzenlemesinin yapılaması” konusundan tüm katılımcıların evet cevabını vermemiş olup ikisinin kısmen cevabını vermeside, bu bölümün iyileştirilmesi tavsiye edilmektedir. Son olarak, metin örgütleyicileri ile ilgili bölümde yer alan ifadelerde “kaynakça düzenlemesinin yapılaması” ifadesinde tüm katılımcıların hepsi hayır ifadesini kullanmıştır. Bu değerlendirmeden yola çıkarak ders kitabının ilgili bölümünün elden geçirilip daha iyi bir duruma getirilmesi önerilebilir. Öğrencilerin kullanımına verilmek üzere seçilen bir kitabın kaynakça bölümü başarılı ve etkili hazırlanması öğrencinin kendi başına çalışması noktasında oldukça önemli bir noktada yer almaktadır. İlgili bölümün eksik veya yetersiz olması öğrencinin kaynaklara ulaşamaması veya bu alışkanlığı edinemeyip kendi başına öğrenmeyi başaramamasını sağlayabilmektedir. Bunun yanında, kitabı seçecek olan kişilerin ilk bakışta kitabın hangi ve ne tür kaynaklardan hazırlandığını göre bilmesi hem seçecek kişi için hemde kitabın seçilmesi için büyük bir avantaj olarak görülebilmektedir.

Becer (2015)'in çalışmasında öğrencilerin eğitiminde kullanılacak olan ders kitaplarındaki görsel öğelerin tasarımının etkili bir biçimde kullanılması hem öğrencilerin öğrenmemi kolaylaştırdığını hemde öğrenilen bilginin hatırlanmasında yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Alpan (2004) çalışmasında görsel nitelik taşıyan öğelerin yer alması öğrencinin hayal gücünü doğrudan etkileyip harekete geçirmesinden dolayı öğrenimi kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Çalışmamızda görsel öğelerin tasarımı ile ilgili ifadelerin bulunduğu bölümde seçilen ders kitabının görsel öğelerin tasarımı konusunda orta düzeyde başarılı olduğu saptanmıştır. Görüşleri alınan uzmanlara bu ifadelerle “tasarımda yalınlık ve basitlik ilkesine uyulması, görsel öğelerde vurgulamanın etkili kullanılması, görsel öğelerin renkli olması, tasarımda bütünlük ilkesine uyulması, çizginin amaca uygun kullanılması, tasarımda denge ilkesine uyulması” hepsi tamamen kısmen cevabını vermiştir. Buradan yola çıkarak, değerlendirilen ders kitabının ilgili ifadeler doğrultusunda belirlenecek olan bölümlerin gözden geçirilmesi tavsiye edilmektedir.

Karlı (2003) çalışmasında sayfa düzenlemesi öğrenim görecek olan öğrencilere uygun olması açısından yalın ve net sayfaların kullanılması ve

boşlukların yararlı olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yalın (2002) çalışmasında bir birini karşılayan sayfaların ayrı değilde bir bütün içinde planlanması gerektiğini vurgulamıştır. Yapılan çalışmamızda sayfa tasarımı ile ilgili ifadelerin değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan verilere bakıldı zaman seçilmiş olan ders kitabının başarılı olarak belirlenmiştir. Ancak, bir uzman “belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması, görsel öğelerin okuma akışını engellememesi, görsel öğelere yeterince yer verilmesi” bu ifadelerin tümüne kısmen cevabını vermiştir. Buradan yola çıkarak, belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması için çalışmaların yapılması, görsel öğelerin okuma akışını engellememesi ve görsel öğelere yeterince yer verilmesi konusunda ise kitapta yer alan görsellerin yeniden düzenlenmesi tavsiye edilmiştir.

Kılıç ve Seven (2003) çalışmasında öğrencilerin öğrenimi için seçilen ders kitabını kapak tasarımı büyük önem taşımakta, öğrencinin ilgisini çekmeli ve aynı zamanda motive edici bir yapıda olması kitabın önemli noktalarından biri olduğunu belirtmiştir. Doğan ve Tuğ (2007) çalışmasında uluslararası düzenlenen sınavlarda başarı gösteren ülkelerin Polonya ve Türkiye için diğer ülkelere göre daha iyi olduğunu belirtmiştir. Polonya'nın hazırlamış olduğu Sosyal Bilgiler Ders kitabın ön ve arka yüzüne baktığımız zaman görsel ve renk açısından bir uyum içinde olduğunu ve tasarımında bu yönde yapıldığını belirtmiştir. Çalışmamızda seçilen ders kitabının kapak tasarımı ile ilgili ifadelerin değerlendirmesine bakıldığı zaman tüm uzmanların evet kısmını işaretlemesinden de kitabın bu alanda başarılı olduğu söylenebilir.

Ders kitabının üretime yönelik dış yapı özellikleri (boyut, yazı büyüklüğü vb.) 1992 yılında Türk Standartları Enstitüsü tarafından belirlenmiştir (Küçükmet, 2003). Doğan ve Tuğ (2007) çalışmasında bir ders kitabının etkili olarak üretilmesi için bu noktaya bağlı kalarak tasarlanamsı gerekmekte olduğunu ifade etmiştir. Çalışmamızda seçilmiş olan ders kitabı üretime yönelik dış yapı özellikleri bakımından başarılı olarak bulunmuştur. Yalnızca, “Kitap boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu” ifadesinde tüm uzmanlar hayır cevabını vermiştir. Bundan dolayı ders kitabının ders kitabının öğrenci yaş grubu göz önünde bulundurularak tekrardan değerlendirilmesi tavsiye edilmiştir.

Çalışmada seçilen ders kitabının içerik analizinde değerlendirme yapan uzmanların ifadelerine bakıldığı zaman yüksek oranda bir uyum görülmektedir. Buradan yola çıkarak, seçilen ders kitabı ile ilgili yapılacak olan yorumlar ve tavsiyeler önem taşımaktadır. Değerlendirme yapan uzmanlar “Konuların işlenişinde

öğrencilerin gelişim basamakları dikkate alınmış, “Kitapta öğrencilere kazandırılacak bilgi ve beceriler için yeteri kadar örnek verilmiş” ifadelerine iki kısmen ve biride evet cevabını vermişlerdir. Buradan yola çıkarak, kitabın hedeflenen öğrenci grubunun özelliklerin ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ders kitabının tekrar düzenlenmesi gerektiğini tavsiye etmiştir.

Değerlendirmecilerden yalnızca birinin kısmen ve diğer ikisinin de evet olarak “Konuların işlenişinde öğrencilerin gelişim basamakları dikkate alınmış, Konuların işlenişinde öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınmış, Kitapta yer alan konular gerçek yaşam ile yeterince bağlantılı, Kitapta geçen kavramların ve becerilerin farklı disiplinlerdeki kullanımına ilişkin örnekler verilmiş ve Kitaptaki bilgi ve becerilerin kazandırılması için verilen örnek ve resimlerde cinsiyet rolleri bakımından eşitlik” ifade etmiştir. Değerlendirmelere bakıldığı zaman, hedeflenen öğrencilerin gelişim düzeyleri ve gelişim farklılıkları göz önünde bulundurulmalı, öğretilmek istenen konunun somutlaştırılmasının basitleşmesi amacıyla konuları günlük yaşamla bağlanmalı, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri diğer disiplinlerde de kullanmaları amacıyla ortay konular seçilmeli ve kitapta cinsiyet eşitliğini sağlamak amacıyla görsel öğelerdeki eşitliğin sağlanması tavsiye edilebilir.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlardan yola çıkarak elde edilen sonuç ve önerilere yer verilmişti.

Sonuçlar

Yapılan bu araştırmada KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından İlköğretim 5. Sınıf için seçilen "BIG English 3 - Pupil's Book ve Workbook" kitabı alanında üç uzman görüşü alınarak incelenmiştir. İncelenen alanlar sırasıyla şöyledir; tipografik açıdan, metin örgütleyicileri bakımından, kitap içerisinde bulunan görsel öğelerin tasarımları açısından ve üretime yönelik dış yapı özellikleri çerçevesinde ve son aşamada da içerik ile ilgili bulgulara tespit edilip incelenmiştir.

Seçilen ders kitabı tipografik açıdan incelendiği zaman yazı boyutların öğrenci düzeyine uygunluğu, yazı karakterinin okunabilirliği, dikkat odaklayıcı sözcüklerin doğru tasarlanması, satır uzunluğunun okunabilir ölçüde olması ve metnin sayfadaki bütünlüğüne dikkat etmesi konularında olumlu bir dönüt alınmıştır. Bunun yanında, yazı renginin ve ton değerinin etkili kullanılması, satır aralarında yatay ve dikey boşluğun dengeli bulunması, sözcükler arası boşlukların dengeli olması ve harflerin arasındaki boşlukların dengeli olmasının incelenmesi sonucunda bir uzman kısmen diğer iki uzmandan ise olumlu dönüt alınmıştır.

Metin örgütleyicileri başlığı altında yapılan incelemede başlıkların etkili düzenlenmesi, kutuların amaca kısmen uygun kullanılması ve her bölüm için ilgili başlık bölümünün hazırlanması konusunda kitabın başarılı olduğu hem fikrine varılmıştır. İçindekiler listesinin işlevsel ve dikkat çekici biçimde düzenlenmesi konusunda bir uzman kısmen diğer iki uzman ise başarılı bulmuştur. Son olarak, sözlük düzenlemesi ile ilgili çoğunluk olarak başarısız bulunurken, kaynakça düzenlenmesinin yapılması ise başarısız olarak değerlendirilmiştir.

Görsel öğelerin tasarımının incelenmesinde, görsel öğelerin mesaj aktarımında katkıda bulunması, rengin amaca uygun kullanılması ve görsel öğelerin boyutlarının amaca uygun kullanılması konusunda başarılı olduğu ifade edilmiştir. Üç uzman tarafından kısmen olarak ise tasarımda yalınlık ve basitlik ilkesine uyulması,

görsel öğelere vurgulamının tekili kullanılması, tasarımda bütünlük ilkesine uyulması, çizginin amaca uygun kullanılması ve tasarımda denge ilkesine uyulmasını değerlendirilmiştir. Görsel öğelerin renkli olması konusunda ise kitabın başarılı olduğu ifade edilmiştir. Son olarak ise görsel öğelerin mesaj aktarımında öğrenci için uyarıcı olması, resimlemelerde desenin sağlam olması ve görsel öğelerde öğrenci düzeyine uyulması konularında ortalama bir düzeyde olduğu ifade edilmiştir.

Sayfa tasarımı konusunda yapılan incelemede ise görsel öğelerin yerleştirilmesinde hareketin sağlanması, görsel öğelerin ilgili metnin yakınında yer alması, boşlukların etkili kullanılması, karşılıklı iki sayfanın birlikte düzenlenmesi ve sayfa numarasının ayrı bir tasarım öğesi olarak düzenlenmesinin incelenmesinde başarılı olduğu ifade edilmiştir. Diğer yandan, belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması, görsel öğelerin okuma akışını engellemesi ve görsel öğelere yeterince yer verilmesi ile ilgili olarak ortalamanın üstünde bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Kapak tasarımı açısından içerik ve sayfa düzeniyle ilişkili olması, sırt yazısının yukarıdan aşağıya doğru yazılması, kapak bilgilerine dikkat edilmesi, yazı karakterinin seçimine dikkat edilmesi, ön ve arka kapağın bir bütün olarak tasarlanması ve kapağın estetik ve albenili hazırlanması konusuna tüm uzmanlardan olumlu dönüş alınıp, kitap kapak tasarımı açısından tamamen başarılı bulunulmuştur.

Üretime yönelik dış yapı özellikleri konusunda kitap kapağının dayanıklı ve sağlam olması, kitabın kağıt kalitesine ve kullanımına dikkat edilmesi, kitap cildinin sağlam ve dayanıklı olması, baskının net, düzgün ve temiz yapılması ve kağıdının doku yönüne dikkat edilmesi bakımından başarılı bulunurken, kitap boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu açısından başarısız olarak ifade edilmiştir.

Öneriler

1. Uzman katılımcılardan görsel içerik ilkelerine uygunluk formuna vermiş oldukları cevaplara bakılarak tüm uzmanların cevaplarının tamamen aynı cevapların verilmemesi görüş birliğine varılmadığını göstermektedir. Buradan yola çıkarak 5.Sınıf yabancı dil ders kitabının görsel öğeler kategorisinde “görsel öğelerin tasarımı” alt başlığı dikkatlice yeniden düzenlenmelidir.

2. Araştırmada 5.Sınıf yabancı dil ders kitabı görsel tasarım ilkelerine uygunluk ve içerik analizi bakımından incelenmiştir. İleriki zamanlarda yapılacak olan araştırmalarda yabancı dil ders kitabının diğer kademelerinin değerlendirilmesi önerilmektedir.

3. KKTC’de yapılacak olan araştırmalarda diğer kademelerde okutulmakta olan yabancı dil ders kitabının görsel tasarım ilkelerine uygunluk ve içerik analiz açısından değerlendirilmesi önerilmektedir.

4. KKTC’de okutulmakta olan tüm ders kitapları görsel ilkelere uygunluk ve içerik analizin yapılması ve değerlendirmesinin yapılması ve elde edilen sonuçların Talim Terbiye Dairesine verilemsi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, O., (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbayır, S., (2006). *Eğitim fakülteleri için cümle ve metin bilgisi: okuma, anlama, yorumlama, çözümleme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akdoğan, S., (2010). *Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bir Çözüm Önerisi Olarak Yabancı Dil Okullarına Yönelik Öğretmen ve Öğretim Elemanlarının Görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ
- Aktepe, V., (2015). Etkinlik temelli değer eğitiminin öğrencilerin yardımseverlik tutumlarına etkisi, *Social Science Studies*, 2(3), 17-49.
- Alhamlan, S., (2013). *EFL Curriculum and Needs Analysis: An Evaluative Study*. Online Submission.
- Alpan, B. G., (2004). *Ders Kitaplarındaki Grafik Tasarımın Öğrenci Başarısına Ve Derse İlişkin Tutumlarına İlişkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Üniversitesi. Ankara.
- Alpan, G., (2008). Ders Kitaplarındaki Metin Tasarımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 107-134.
- Al-Yousef, H. S. D., (2007). *An Evaluation of the New Third Grade Intermediate English Coursebook in Saudi Arabia*. A Master’s Thesis, Department of English at the College of Arts, King South University.
- Arslan, M. ve Akbarov, A., (2010) Türkiye’de Yabancı Dil Öğretiminde Motivasyon-Yöntem Sorunu ve Çözüm Önerileri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 25, 179-191

- Aydın, E., (2016). *Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Coğrafya Kazanımlarına Ait Görsellerin İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçma Üniversitesi, Muğla.
- Balcı, A., (1995). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeleri*. Ankara.
- Barın, M., (1997) *Dinleme ve Konuşma Becerilerinin Önemi ve Dil Öğretimine Katkıları*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Erzurum.
- Bayındır, E., (2018). *İngilizce Öğretmenlerinin 2017 Taslak İngilizce Öğretim Programında Yer Alan Değerler Eğitimi Ve Uygulamalarına Yönelik Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Baykara, K., (2013). İçeriğin ve eğitim durumlarının düzenlenmesi. (Editör: H. Şeker). *Eğitimde Program Geliştirme Kavramlar Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık, 164-182.
- Bayraktar, B., (2014). *İlkokul 2.Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Becer, E., (2015). *İletişim ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitapevi.
- Brown H. D., (2007). *Principles of Language Learning and Teaching (Fifth Edition)*. New York: Pearson Longman.
- Brubacher, J.S., (1983). *Eğitimin Amaçları*. (Çev.:S. Büyükdüvenci), Ankara Üni. Eğitim Bilimleri Dergisi 16/1.
- Buttjes, D., (1991). *Mediating languages and cultures: the social intercultural dimension restored*. In Buttjes, D., and Byram, M. (Eds.), *Mediating languages and cultures: towards an intercultural theory of foreign language education* 3-16. England: Dotesios Printers Ltd.

- Büyükalın, F., (2003). *Ders Kitabı Ve Öğretim Programı İlişkisi, Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Sosyal Bilgiler*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Can, E ve Can, I.C., (2014) Türkiye’de İkinci Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar. *Trakya Üniversitesi Journal of Education*. 4 ,2014, 43-63
- Cemaloğlu, N., (2003). *Öğretimde Ders Kitaplarının Yeri ve Önemi*. Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Klavuzu Tarih, 9-12.
- Ceyhan, E. ve Yigit, B., (2005). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi* (3. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ceyhan, E. ve Yiğit, B., (2004). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Cinkavuk, E., (2017). *İlkokul 2. Sınıf İngiliz Dili Öğretim Programı Değerlendirmesi: Tokat Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale
- Çakır, A., (2017), Türkiye’de YÖK Öncesi ve Sonrası. Yabancı Dil Eğitimi. *Journal of Language Research (JLR)*, 1(1), 1-18.
- Çalık, T., (2001). *Türkçe Ders Kitaplarının Biçim ve Tasarımı*. Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu 1-15, Ankara: Nobel
- Çankaya, P., (2015). *İlköğretim 3. Sınıf İngilizce Öğretim Programının Değerlendirilmesi: Tekirdağ Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Çelik, S., and Erbay, Ş. (2013). Cultural perspectives of Turkish elt coursebooks: Do standardized teaching texts incorporate intercultural features *Education and Science*, 38(167), 336-351. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.957.2671&rep=rep1&type=pdf>
- Dede, C., (2009). Comparing Frameworks for “21st Century Skills”. Retrieved from [http://sttechnology.pbworks.com/f/Dede_\(2010\)_Comparing%20Framework](http://sttechnology.pbworks.com/f/Dede_(2010)_Comparing%20Framework)

ks %20for%2021st%20Century%20Skills.pdf adresinden 20 Temmuz 2020 tarihinde alınmıştır.

Demirel, Ö., (1978), *Yabancı Dil Öğretimi ve Tam Öğrenme*. 46-50

Demirel, Ö., (2005). *Avrupa Konseyi Dil Projesi ve Türkiye Uygulaması, Milli Eğitim Dergisi*, 33-167.

Demirel, Ö., (2006). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme, Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö., (2007). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem.

Demirel, Ö., (2007). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. (10. Basım). Ankara: Pegem A Yayınları.

Demirel, Ö., (2007). *Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*. (3. Basım). Ankara: Pegem A Yayınları.

Demirel, Ö., (2000). *Karşılaştırmalı Eğitim*. (Birinci Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

Demirel, Ö., (2012). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirel, Ö., (2012). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirel, Ö., (2015). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya* (24. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirel, Ö., (2015). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya* (24. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirpolat, B. C., (2015). *Türkiye'nin Yabancı Dil Öğretimiyle İmtihani: Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. SETA.

http://file.setav.org/Files/Pdf/20150707131308_131_yabancidil_web.pdf,

Erişim Tarihi: 15.11.2020

- Doğan, H., (1997). *Eğitimde Program Ve Öğretim Tasarımı*. Ankara: Önder Matbaacılık
- Doğan, Y. ve Tuğ, O., (2007). Uluslararası Sınavlarda Başarılı Ülkeler Ve Türkiye'nin Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Tasarım Boyutu Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1, 56-79.
- Dönmez, C., (2003). *Sosyal Bilimler Ve Sosyal Bilgiler. Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu Sosyal Bilgiler* (Ed. C. Şahin), Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Durna, N. I. (2007). *Türk - Alman Eğitim Sistemlerinde (Bavyera eyaleti) İlköğretim Okullarında Sosyal Bilgiler Dersi Konularının Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Bilim Dalı, Niğde
- Ellis, R. (2004). *Individual Differences in Second Language Learning. The Handbook of Applied Linguistics*. Davies A. ve Elder, C. (Ed). Oxford, UK: Blackwell Publishing. DOI: 10.1002/9780470757000.ch21
- Enever, J., Moon, J., (2009). *New global contexts for teaching Primary ELT: Change and challenge*. Enever, J., Moon, J., Raman, U. (Ed.) *Young Learner English Language Policy and Implementation: International Perspectives içinde*. (s.5-20) Reading, UK: Garnet Publishing.
- Er, K. O., (2006). *İlköğretim 4. ve 5. Sınıf İlköğretim İngilizce Programlarının Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Eraslan A., (2009). Finlandiya'nın PISA'daki Başarısının Nedenleri: Türkiye İçin Alınacak Dersler. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 3(2), 238-248.
- Erden, M., (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ergin, M., (1977), *Üniversiteler için Türk Dili*, İstanbul: Bayrak Basım

- Ergin, M., (1977), *Üniversiteler için Türk Dili*, İstanbul: Bayrak Basım
- Erkul, R., (2007). *Cümle ve metin bilgisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertürk, S., (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Ertürk, S., (2013). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Edge Akademi.
- Eşgi, N., (2005). İlköğretim 5. Sınıf bilgisayar ders kitaplarının görsel tasarım ilkelere göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 165, 34-36.
- Eurydice (2001). *Foreign Language Teaching in Schools in Europe*. Retrived from:http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php/Documents/FLT/En/FrameSet.htm 17.07.2020
- Garcia, M.R., (1997), *Contemporary Newspaper Design*, Prentice Hall, New Jersey.
- Giroux, H. A., Penna N. A. ve Pinar, W. (1981). *Curriculum and Instruction: Alternatives in Education. (Sixth Edition)*, California: McCutchan Pub. Corp.
- Gözütok, F. D., (1999). *Program Değerlendirme. Cumhuriyet Döneminde Eğitim II*. Ankara: MEB Basımevi. 160-174
- Günday, R., (2013). *Çok Dillilik ve Çok Kültürlülük Bağlamında Yabancı Dil Öğretimine Toplum Bilimsel Yaklaşım*. Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 8(10), 313-330.
<http://www.turkishstudies.net/DergiTamDetay.aspx?ID=5121>
- Güneş, F., (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller (2. Basım)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Hashemnezhad, H., ve Maftoon, P. (2011). *An Evaluation of English Language Grammar for College Students 1 & 2: An EAP Coursebook Evaluation*. International Journal of English Linguistics, 1(2), 106.
- Hesapçioğlu, M., (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Herschensohn, J.,(2007), *Language Development and Age*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Hofstede, G., (2001). *Culture's consequences*. USA: Sage Publications.
- Johnstone, R., (2009). An Early Start: What are the Key Conditions for Generalized Success? Enever, J., Moon, J., Raman, U. (Ed.) *Young Learner English Language Policy and Implementation: International Perspectives içinde*. (s.31-41) Reading, UK: Garnet Publishing.
- Johnstone, J., (2002), *Addressing the Age Factor: Some Implication for Languages Policy*. Strasbourg: Council of Europe.
<https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/JohnstoneEN.pdf>
- Johnstone, J., (2002), *Addressing the Age Factor: Some Implication for Languages Policy*. Strasbourg: Council of Europe.
<https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/JohnstoneEN.pdf>
- Kambur, S., (2018). *Yabancı dil ağırlıklı 5. Sınıf öğretim programının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kandemir, A., (2016). *İlkokul 2. Sınıf İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Karaca, B., (2018) *Türkiye'deki ilkokul ve ortaokul İngilizce öğretim programı üzerine bir çalışma: Öğretmen ve program uzmanlarının görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Karlı, E., (2003). *Dördüncü Sınıf fen ve teknoloji ders kitabının görsel öğelerin tasarımı ve sayfa tasarımı ilkelerine göre değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Kaya, M., (2013). *İlkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında görsel kanıt kullanımının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

- Kılıç, A. ve Seven, S., (2003). *Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi*. Ankara.: Pegem A Yayıncılık.
- KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu., (2015), Kıbrıs Türk eğitim Sistemi. talimterbiye.mebnet.net/kibrsturkegitimsistemi.pdf , Erişim Tarihi: 20.11.2020
- Koçoğlu, E., ve Aydın, M., (2017). Alan uzmanlarına göre 2017 sosyal bilgiler programının 2005 programı çerçevesinde analizi. *International Journal of Social Science Research*, 61-74.
- Kubow, P. K. Ve Fossum, P. R., (2007). *Comparative Education. Exploring Issues in International Context (Second Edition)*. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Kurt, F., (2016), *Dünya Bilim Ve Teknoloji Mirasının Farklı Ülkelerin Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarına Yansımaları Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman.
- Küçükahmet, L., (2003). *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L., (2004). *Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Küçükahmet, L., (2007). *Program Geliştirme ve Öğretim*. (20. Basım). Ankara: Nobel Yayın ve Dağıtım.
- Lewis, G., (2009). *Bringing Technology into the Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Lightbown, P. M.; Spada, N., (2013), *How Languages Are Learned* (4 b.), Oxford: Oxford University Press.
- Malaikosa, C., ve Sahayu, W., (2019). Teachers' Challenges on Implementing EFL Curriculum in Indonesian Rural Area. *Journal of Foreign Language Education and Technology*, 4(1).

- MEB., (2005). Sosyal Bilgiler 6.-7. Sınıf Programı. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> (23.11.2020)
- Memiş, M. R. ve Erdem, M. D., (2013). Yabancı Dil Öğretimde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish*. 8/9,2013, s. 297-318.
- Memiş, M. R. ve Erdem, M. D., (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (9), 297-318.
- Neuner, G., (2002). Policy Approaches to English. Council of Europe, Strasbourg. <https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/NeunerEN.pdf>.
- Oruç, Ş. ve Akgün, H.İ., (2010). İlköğretim Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Öğrencilerinin Grafik Okuma Becerisini Kazanma Düzeyleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 2010(1).
- Özden, D. Ö., (2013). *Sosyal bilgiler öğretiminde film ve fotoğraf kullanımı*. Pegem Atıf İndeksi, 129-159.
- Özkul, A. ve Ülvay, G., (2017). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Okutulan Kıbrıs Tarihi Ders Kitaplarındaki "Tarih Öncesi Çağlar" Ünitelerinin İçerik Analizi. *Journal of History Culture and Art Research*, 6(2), 527-548.
- Patkowski, M., (1994), "The Critical Age Hypothesis and Interlanguage Phonology" (Ed. M. Yavas), *First and second language phonology*, 205–221, San Diego, CA: Singular Publishing Group.
- Perrenoud, P., (1999). *Dix nouvelles compétences pour enseigner*, Paris: ESF.
- Posner, G. J., (1995). *Analyzing the curriculum* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill, Inc.
- Saracaloğlu, A.S., (1995) Üniversite Öğrencilerinin Yabancı Dile Yönelik Tutumları, *Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Türk Dili Eğitimi ve Yabancı Diller Eğitimi Bölümleri, 3,7 ,73-92.

- Senemoğlu, N., (2005). *Gelişim öğrenme öğretim: Kuramdan uygulamaya. 12. Baskı*, Gazi Kitabevi: Ankara.
- Sevinç, M., (2006). *Evensel ve Yerel Değerlerin Eğitime Yansımaları, Ahlak ve Değerler. (Ed. Mehmetoğlu&Mehmetoğlu)*. Istanbul: Litera Yayıncılık.
- Sönmez, V., (2001). *Program Geliştirme de Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V., (2005). *Hayat ve Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Klavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V., (2012). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı (17. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şahin, M., (2014). Öğretim Materyallerinin Öğrenme-Öğretme Sürecindeki İşlevine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Analizi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 995-1012).
- Şeker, H., (2014). *Program değerlendirme, Şeker, H. (Ed.) Eğitimde program geliştirme kavramlar yaklaşımlar* 183-218. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şevik, M., (2008). Avrupa Ülkelerinde İlköğretim Birinci Kademe Zorunlu Yabancı Dil Öğretiminin Karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41, 135-162. http://www.education.ankara.edu.tr/ebfdergi/pdfler/2008_1/135-161.pdf adresinden 2 Eylül 2020'de alınmıştır.
- Shah, S.K. , Rafique, S., Shakir, A., Zahid, S., (2014). Textbook Evaluation of English for Academic Puproses ,*British Counsel Research on Humanicites and Social Sciences*, 4, 7, ISSN:2224-5766.
- Şişman, M., (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*, (3. Baskı). Pegem A Yayıncılık, Ankara
- Taba, H., (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Taşpınar, M., (2017). Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri. *Pegem Atıf İndeksi*, 1-387.

- Tay, B., (2017). 2005 sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile 2017 sosyal bilgiler dersi taslak programının karşılaştırması. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 461-487.
- Tok, H., Arıbaş, S. (2008). Avrupa Birliğinde Uyum Sürecinde Dil Öğretimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 15, 205-227.
- Tran, T. K. and Duong, T. M., (2018). The effectiveness of the intercultural language communicative teaching model for efl learners. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 3(6), 1-17. Retrieved from <https://sfleducation.springeropen.com/articles/10.1186/s40862-018-0048-0>
- Trilling, B. ve Fadel, C., (2009). *21st century skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons, Inc.
- Ulusavaş, M., (2004). *Eğitim Bilimine Giriş*, (3. Baskı). İz Yayın Dağıtım, İzmir.
- Uşun, S., (2012). *Eğitimde Program Değerlendirme Süreçler Yaklaşımlar Ve Modeller*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Varış, Fatma., (1994). *Eğitimde Program Geliştirme, "Teori ve Teknikler"*. Alkım Kitapçılık Yayıncılık, Ankara
- Varış, F., (1988). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler (4. Baskı)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No: 157
- Varış, F., (1988). *Eğitimde Program Geliştirme. Teori ve Teknikler. (4. Basım)* Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Yalın, H.İ., (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2003). *Sosyal Bilimlerde İtel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yüce, E., (2018). *Evaluation of the high school 9th grade English language curriculum of Turkey in relation to the CEFR principles*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yücel, E., Dimici, K., Yıldız, B., ve Bümen, N. (2017). Son 15 yılda yayımlanan ilk ve ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programları üzerine bir analiz. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(2), 702-737.

<https://sozluk.gov.tr> Erişim Tarihi: 30.07.2020

EKLER

Ek 1: İçerik Analizi Değerlendirme Formu

1. Kitapta verilen bilgiler bilimsel verilere uygun, sınanmış ve doğruluğu kanıtlanmış bilgilerdir.

Evet Kısmen Hayır

2. Kitapta yer alan konular uygun olarak sıralanmış ve basamaklandırılmıştır.

Evet Kısmen Hayır

3. Kitabın içeriği, ilköğretim okulu programında (Bilgisayar Dersi Programında) öngörülen hedef ve hedef davranışları kazandırabilecek niteliktedir.

Evet Kısmen Hayır

4. Ünite sayısı yıllık ders saati ile orantılıdır.

Evet Kısmen Hayır

5. Her ünitenin giriş bölümünde o ünitenin hedef ve hedef davranışları verilmiştir.

Evet Kısmen Hayır

6. Kitapta konuların işlenişinde bu konularla diğer derslerin konuları arasında ilişki kurulmuştur.

Evet Kısmen Hayır

7. Konuların işlenişinde öğrencilerin gelişim basamakları dikkate alınmıştır.

Evet Kısmen Hayır

8. Konuların işlenişinde öğrencilerin ilgileri dikkate alınmıştır.

Evet Kısmen Hayır

9. Konuların işlenişinde öğrencilerin yetenekleri dikkate alınmıştır.

Evet Kısmen Hayır

10. Konuların işlenişinde öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Evet Kısmen Hayır

11. Konuların işlenişinde öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınmıştır.

Evet Kısmen Hayır

12. Konuların işlenişinde yakından uzağa ilkesine uyulmuştur.

Evet Kısmen Hayır

13. Konuların işlenişinde kolaydan zora ilkesine uyulmuştur.

Evet Kısmen Hayır

- 14.Konuların işlenişinde bilinenden bilinmeyene ilkesine uyulmuştur.
Evet Kısmen Hayır
- 15.Konuların işlenişinde basitten karmaşığa ilkesine uyulmuştur.
Evet Kısmen Hayır
- 16.Konuların işlenişinde somuttan soyuta ilkesine uyulmuştur.
Evet Kısmen Hayır
- 17.Konuların işlenişinde izlenen yöntem, etkili bir öğretim süreci için uygundur.
Evet Kısmen Hayır
- 18.Kitapta yer alan konular gerçek yaşam ile yeterince bağlantılıdır.
Evet Kısmen Hayır
- 19.Kitapta yeni bir kavram ele alınırken daha önceki kavramlarla ilişki kurulmuştur.
Evet Kısmen Hayır
- 20.Birbirleriyle ilişkili kavramlar bir bütün halinde verilmiştir.
Evet Kısmen Hayır
- 21.Kitapta geçen kavramların ve becerilerin farklı disiplinlerdeki kullanımına ilişkin örnekler verilmiştir.
Evet Kısmen Hayır
- 22.Kitapta öğrencilere kazandırılacak bilgi ve beceriler için yeteri kadar örnek verilmiştir.
Evet Kısmen Hayır
- 23.Kitapta konular işlenirken öğrencilere öğrendiklerini günlük yaşama ve gerçek problem durumlarına uygulayabilmeleri için olanak verilmiştir.
Evet Kısmen Hayır
- 24.Kitapta öğrencilerin konular arasında bağ kurmalarını sağlayacak tekrar bölümleri vardır.
Evet Kısmen Hayır
- 25.Her ünitenin sonunda özet verilmektedir.
Evet Kısmen Hayır
- 26.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar metnin içeriğine uygun ve tutarlıdır.
Evet Kısmen Hayır
- 27.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar öğretim seviyesine uygun ve tutarlıdır.
Evet Kısmen Hayır
- 28.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar ünitenin özelliklerine uygun ve tutarlıdır.
Evet Kısmen Hayır

29.Kitaptaki resim, çizim ve şemalar öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun ve tutarlıdır.

Evet

Kısmen

Hayır

30.Kitaptaki bilgi ve becerilerin kazandırılması için verilen örnek ve resimlerde cinsiyet rolleri bakımından eşitlik vardır.

Evet

Kısmen

Hayır

31.Kitap genel olarak değerlendirildiğinde öğrencinin derse motivasyonunu sağlayacak niteliktedir.

Evet

Kısmen

Hayır

Ek 2: Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluk Formu

A) Metin tasarımı (Tipografik özellikler, metin örgütleyiciler)

a) Tipografik özellikler

1- Yazı boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu (İlköğretim birinci sınıflar için 20-24 punto, ikinci sınıflar için 18 punto, üçüncü sınıflar için 14 punto, dördüncü sınıflar için 12, beşinci sınıflar için 11, daha üst sınıflar için 10 punto büyüklüğünde yazı kullanılması)

Evet

Kısmen

Hayır

2- Yazı karakterinin okunabilirliği (Genelde başlıklarda ve ilköğretim düzeyindeki öğrenciler için metin içinde tırnaksız (şerifsiz), yalın küçük harf karakterinin kullanılması)

Evet

Kısmen

Hayır

3- Yazı renginin ya da ton değerinin etkili kullanılması (Okunabilirlik açısından yazının zemin rengi ile çok fazla zıtlık oluşturmaması. Örneğin seçilen yazı karakterlerine bağlı olarak beyaz zemin üzerindeki yazının %80 siyah kullanılması)

Evet

Kısmen

Hayır

4- Satırlar arası yatay ya da dikey boşluğun dengeli kullanılması (Dikey boşluk olarak satır aralarının normal (1,5) olması ve başlıklar, paragraflar arasındaki boşlukların ise tutarlı biçimde aşamalı (hiyerarşik) kullanılması. Gerektiğinde metin düzenlemede sağa ya da sola dayalı bloklama yöntemi kullanılarak gözü rahatlatıcı yatay boşlukların oluşturulması)

Evet

Kısmen

Hayır

5- Dikkat odaklayıcı sözcük ya da sözcüklerin etkili tasarlanması (Koyu, italik, renkli, yazı çeşitlerinin bütünlüğü bozmayacak biçimde çarpıcı tasarlanmış olması, metin içinde olumsuzluk bildiren sözcükler dışında altını çizmek ve büyük harf kullanılmaması)

Evet

Kısmen

Hayır

6- Satır uzunluğunun okunabilir ölçülerde olması (En çok 18-24 cm ya da 8-12 sözcük arasında olması)

Evet

Kısmen

Hayır

7- Sözcükler arası boşlukların dengeli olması (Tutarsız boşluklar nedeni ile okumayı kesintiye uğratmaması için otomatik olarak tam bloklama kullanılmaması, diğer bir deyişle yanlardan bloklama kullanılmaması)

Evet

Kısmen

Hayır

8- Harflerin arasındaki boşlukların dengeli olması (Harflerin iç boşluklarının ve sözcük içindeki boşlukların optik olarak düzenlenmesi (harflerin karakterlerine göre dizilmesi) ve harflerin içlerinin kapanmaması için çok kalın harf karakteri kullanılmaması)

Evet Kısmen Hayır

9- Metnin sayfadaki bütünlüğüne dikkat edilmesi (Görsel ve anlam bütünlüğü açısından paragraftaki son satırın diğer sayfanın başına ve ilk satırın sayfa sonuna gelmemesine özen gösterilmesi)

Evet Kısmen Hayır

b) Metin Örgütleyicileri

10- Başlıkların etkili düzenlenmesi (Başlıkların olabildiğince kısa olması, uzun alt başlıklarda küçük harf kullanılması. Ana, alt ve yan başlıkların farklı karakterlerde ve harf boylarının aşamalı düzenlenmesi (ör: bölüm başlığının 22 punto, alt ve yan başlıkların ise metin başlığından 1-2 punto küçük olması gibi)

Evet Kısmen Hayır

11- İçindekiler listesinin işlevsel biçimde düzenlenmesi (Sayfa tasarımı biçimine, metinde kullanılan başlık sistemine ve içeriği tanıtmaya uygun olarak rahat okunabilir biçimde düzenlenmesi)

Evet Kısmen Hayır

12- İçindekiler listesinin dikkat çeken biçimde düzenlenmesi (Gerektiğinde tanıtım amacına hizmet edici resim, şema, grafik etkiler kullanılarak öğrencinin ilgisine sunulması)

Evet Kısmen Hayır

13- Kutuların amaca kısmen uygun kullanılması (Süs amaçlı gereksiz çerçeveler biçiminde kullanılmaması, gerekirse metinden ayrı olarak dikkat çekmesi istenen özet, soru, senaryo gibi etkinliklerde sayfa tasarımına uygun olarak kullanılması)

Evet Kısmen Hayır

14- Her bölüm için ilgili başlık listesinin hazırlanması (Bölüm başında ana ve alt başlıkların içerik hedeflerine ve sayfa tasarım biçimine uygun olarak yer alması)

Evet Kısmen Hayır

15- Sözlük düzenlemesinin yapılması (Bilinmeyen sözcükler ve teknik terimler için kitap sonunda bir sözlüğe yer verilmesi)

Evet Kısmen Hayır

16- Kaynakça düzenlemesinin yapılması (Metin içinde kullanılan kaynaklara kaynakçada yazım kurallarına ve öğrenci düzeyine dikkat edilerek yer verilmesi)

Evet Kısmen Hayır

B) Görsel Öğelerin Tasarımı

17- Görsel öğelerin mesaj aktarımına katkıda bulunmaları (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin metin içeriğine uygun, yaratıcı, yönlendirici, düşündürücü, mesajı özetleyici ve bilgilendirici biçimde tasarlanmaları)

Evet Kısmen Hayır

18- Görsel öğelerin mesaj aktarımında öğrenci için uyarıcı olması (Resimleme, fotoğraf, şema, vb. görsel öğelerin öğrencinin imgelem gücünü harekete geçirici, onlarda heyecan duygusunu uyandırıcı ve estetik beğenilerini güçlendirici biçimde tasarlanmış olması)

Evet Kısmen Hayır

19- Resimlemelerde desenin sağlam olması (Resimlemelerde kullanılan figürlerin hareketlerine dikkat edilerek sağlam çizilmiş olması, örneğin oturan bir figürün izleyende o duyguyu uyandırması)

Evet Kısmen Hayır

20- Tasarımda yalınlık ve basitlik ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri oluşturan biçimlerin ne tam gerçekçi ne de tam soyut olması. Yalın anlaşılır ve mesajın gerektirdiği kadar detay kullanılması)

Evet Kısmen Hayır

21- Görsel öğelerde vurgulamanın etkili kullanılması (Bir görsel öğeye bakarken göz hareketlerinin daha çok sol üst köşede odaklandığı bulgusundan hareketle içerik elveriyorsa vurgulanması gereken öğelerin sol üst köşeye yerleştirilmesine dikkat edilmesi)

Evet Kısmen Hayır

22- Görsel öğelerde öğrenci düzeyine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb.görsel öğelerin öğrencilerin yaşantılarına, onların somut deneyimlerine uygun olması)

Evet Kısmen Hayır

23- Görsel öğelerin renkli olması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin özellikle ilköğretim birinci devrede renkli olması fakat çok sayıda renk kullanılmaması)

Evet Kısmen Hayır

24- Tasarımda bütünlük ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin içindeki tüm elemanların bir konu ile ilgili olarak bütünlük içinde düzenlenmiş olması)

Evet Kısmen Hayır

25- Çizginin amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri tasarlama da kullanılan çizginin (iskeletin) genellikle yön duygusu için kullanılması. Özel olarak ise örneğin, eğik, kıvrımlı çizgilerin hareket duygusu için; yatay çizgilerin gerginlik için; dikey çizgilerin ise kesinlik ve yönerge ifadesi için kullanılması)

Evet Kısmen Hayır

26- Tasarımda denge ilkesine uyulması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğeleri tasarlama da kullanılan elemanların dengeli bir biçimde yerleştirilmiş olması, simetrik dengeyi kullanmaktan kaçınılması, hareket ve dikkat çekme özelliği açısından asimetrik dengenin kullanılması. Boşluk doluluk oranına dikkat edilmesi)

Evet Kısmen Hayır

27-Rengin amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerde yer alan obje ve figürlerin renklerinin, önemli bilgi ve ayrıntılara ışık tutacak, benzerlik ve farklılıklara işaret edecek, estetik duygu uyandıracak biçimde kullanılması)

Evet Kısmen Hayır

28- Görsel öğelerin boyutlarının amaca uygun kullanılması (Resimleme, fotoğraf vb. görsel öğelerin içeriği ayrıntı gerektiriyorsa boyutların büyük ve geniş tutulması)

Evet Kısmen Hayır

C) Sayfa Tasarımı

29- Belirli bir bütünlük ve görsel devamlılığın sağlanması (Tasarımda tüm sayfalarda ve kitabın bütününde sayfa düzeni, yazı karakteri, satır boşluğu, kenar boşluk ayarları vb. tipografik öğelerde ve görsel öğelerde birbiriyle uyumlu (estetik kaygıyla ve özgün bir biçem anlayışıyla) bir bütünlük ve devamlılık oluşturma)

Evet Kısmen Hayır

30- Görsel öğelerin okuma akışını engellememesi (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin okuma akışını engellemeyecek biçimde yerleştirilmesi. Başlığın altına ve metnin ortasına paragraf arasına yerleştirilmemesi, metin ile görsel öğeler arasında 4 mm dolaylarında hayli bir çerçevenin bırakılması)

Evet Kısmen Hayır

31- Görsel öğelere yeterince yer verilmesi (Öğrencinin imgesel düşünmesi açısından resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelere sayfa tasarımında öğrenci düzeyine göre yeterince yer verilmesi)

Evet Kısmen Hayır

32- Görsel öğelerin yerleştirilmesinde hareketin sağlanması (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin yerleştirilmesinde monotonluktan uzak durulması. Devamlı çerçeve içine alınmaması, hep aynı yerlere yerleştirilmemesi, hep aynı büyüklükte olmaması vb.)

Evet Kısmen Hayır

33- Görsel öğelerin ilgili metnin yakınında yer alması (Resimleme, fotoğraf, şema vb. görsel öğelerin ilgili metnin hemen yanında üstünde veya altında yer alması)

Evet Kısmen Hayır

34- Boşlukların etkili kullanılması (Sayfa düzenlemede öğrencinin zihnini karıştıracak, sıkışık ve kalabalık etkiden uzak durulması)

Evet Kısmen Hayır

35- Karşılıklı iki sayfanın birlikte düzenlenmesi (Karşılıklı iki sayfanın tek bir kompozisyon olarak düşünülmesi)

Evet Kısmen Hayır

36- Sayfa numarasının ayrı bir tasarım öğesi olarak düzenlenmesi (Sayfa numarasının metinden bağımsız olarak tasarlanması)

Evet Kısmen Hayır

D) Kapak Tasarımı

37- İçerik ve sayfa düzeni ile ilişkili olması (Kapak tasarımının içerik ve sayfa tasarımı ile biçem anlayışı bakımından tutarlı olması)

Evet Kısmen Hayır

38- Sırt yazısının yukarıdan aşağıya doğru yazılması

Evet Kısmen Hayır

39- Kapak bilgilerine dikkat edilmesi (Kitabın kapağında ve sırtında yayın evi, yazar, kitap adı ve öğrenci Sınıf düzeyinin yazılmış olması. İç kapakta ise kapak bilgileri dışında kapak, sayfa tasarımcısı ve resimleyenin yani tasarımcının adlarının bulunması)

Evet Kısmen Hayır

40- Yazı karakterinin seçimine dikkat edilmesi (Karmaşık bir etki yaratmaması için kapakta çok çeşitli yazı karakterlerinin kullanılmaması)

Evet	Kısmen	Hayır
41- Ön ve arka kapağın bir bütün olarak tasarlanması (Kapağın ön, arka, ve sırt kısmının birlikte bir bütünlük içinde, birbirleriyle ilişkili ve tutarlı olarak düzenlenmesi)		
Evet	Kısmen	Hayır
42- Kapağın estetik ve albenili hazırlanması (Kapak tasarımında kullanılan görsel öğelerin, yazıların ve diğer elemanların düzenlenmesinde estetik ve ilgi çekici, özgün bir biçem anlayışını yansıtması)		
Evet	Kısmen	Hayır
E) Üretime yönelik dış yapı özellikleri		
43- Kitap boyutlarının öğrenci düzeyine uygunluğu (Ders kitabı boyutlarının ilköğretim birinci devre 1, 2, ve 3. sınıflar için (büyük boy) A4 boyutlarının, diğer düzeyler için A5 ve B5 boyutlarının kullanılması)		
Evet	Kısmen	Hayır
44- Kitap kapağının dayanıklı ve sağlam olması (Kitap kapaklarının mukavva cilt veya kalın bristol (220-280 gr/m ²) kartondan yapılmış olması, üzerine lak veya selefona kaplanmış olması)		
Evet	Kısmen	Hayır
45- Kitabın kağıt kalitesine ve kullanımına dikkat edilmesi (Kitabın 90gr/m ² 'lik birinci hamur veya mat kuşe kağıda basılması, kat izi, buruşukluk, çapak gibi kesim ve katlama hatalarının bulunmaması)		
Evet	Kısmen	Hayır
46- Kitap cildinin dayanıklı ve sağlam olması (Kitap ciltlemesinin sağlamlık ve sayfaların kolay çevrilebilmesi açısından sırttan dikişle yapılmış olması veya amerikan tutkalı ile yapıştırılmış olması, tel zımba kullanılmaması)		
Evet	Kısmen	Hayır
47- Baskının net, düzgün ve temiz yapılması (Baskıların sayfanın arka yüzüne geçmemiş olması, kir, leke, vb. bulunmaması. Arka ve ön sayfalardaki satırların ve boşlukların ışığa tutulduklarında çakışmış olmaları. Fotoğraf ve resimlerin değer yitirmeden net basılmış olması)		
Evet	Kısmen	Hayır
48- Kağıdın doku yönüne dikkat edilmesi (Kağıdın doku yönünün (kağıt suyunun) sayfanın kolay çevrilmesi için kitap sırtı ile aynı doğrultuda olması)		
Evet	Kısmen	Hayır

Ek 3: İzin Belgeleri

GULGUN ALPAN

Ynt: Ölçek Kullanım İzni Hk.

Kime: BERKAY TÖMAY

30 Kasım 2020 00:08

GA

Merhaba Berkay bey,
elbette, Hazırlamış olduğum Ders kitaplarına yönelik
Görsel tasarım ilkelerini atıf yaparak kullanabilirsiniz.

Kolay gelsin.

Prof. Dr. Gülgün BANGIR-ALPAN
Gazi Üniversitesi
Gazi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları ve Öğretim
Araştırma Dalı
06500 Beşevler/ANKARA-TÜRKİYE
Gülgün BANGIR-ALPAN, Ph.D.
Professor of Curriculum & Instruction
Head of Division
Gazi University
College of Education
Department of Educational Sciences
06500 Beşevler/ANKARA-TURKIYE

Kimden: "BERKAY TÖMAY" <berkaytomay@yahoo.com.tr>

Kime: bangir@gazi.edu.tr

Gönderilenler: 29 Kasım Pazar 2020 23:35:49

Konu: Ölçek Kullanım İzni Hk.

[BERKAY TÖMAY](#) adlı kişiye ait metnin [Daha Fazlasını Gör](#)

Sorumluluk Reddi

Bu e-posta mesajı ve onunla iletilen tüm ekler gönderildiği kişi ya da kuruma özel olup, gizli imtiyazlı, özel bilgiler içerebileceği gibi gizlilik yükümlülüğü de taşıyor olabilir. Bu mesajda ve ekindeki dosyalarda bulunan tüm fikir ve

Ek 4: İzin Belgeleri

M. Oğuz Kutlu
RE: Ölçek Kullanma İzni Hk.
Kime: BERKAY TÖMAY

15 Aralık 2020 14:10 **MK**

Sn. Berkay TÖMAY,
Tezinizde ; "İçerik Analizi Değerlendirme Ölçeğini" kullanabilirsiniz,
Tez danışmanınız Çiğdem Hürsen' e ve size saygılarımla,
Doç. Dr. M. Oğuz Kutlu
Ç.Ü. Eğitim Fak. Eğt. Bil. Böl.
05334729577
[BERKAY TÖMAY adı kişiye ait metnin Daha Fazlasını Gör](#)

Gönderilen - Yahoo! Posta Kutusunda Bulunanlar

BERKAY TÖMAY
Ölçek Kullanma İzni Hk.
Kime: okutlu@cu.edu.tr

14 Aralık 2020 22:38 **BT**

Merhaba Oğuz Bey;
Ben Yakın Doğu Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi Berkay Tömays. Danışmanım Çiğdem Hürsen , "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 5. Sınıf İngilizce Ders Kitabının Görsel Tasarım ve İçerik Açısından İncelenmesi" isimli tezimde, ölçeğiniz İçerik Analizi Değerlendirme Ölçeğini kullanmak için izin istiyorum. Adınız referans olarak verilecektir.
İyi Çalışmalar
Berkay TÖMAY

İntihal Raporu

KKTC İLKÖĞRETİM 5. SINIF YABANCI DİL DERS KİTABININ İÇERİK VE GÖRSEL AÇIDAN İNCELENMESİ

ORIGINALITY REPORT

13%	12%	4%	%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	docs.neu.edu.tr Internet Source	6%
2	www.yumpu.com Internet Source	1%
3	www.j-humansciences.com Internet Source	1%
4	paperity.org Internet Source	1%
5	dergipark.org.tr Internet Source	1%
6	KORKMAZ, Cihat Burak. "YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE AVRUPA DİLLERİ ÖĞRETİMİ ORTAK ÇERÇEVE METNİ BAĞLAMINDA A1 DÜZEYİNDEKİ DİL BECERİLERİ TEMELLİ KAZANIMLAR", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2016. Publication	1%